2023 гъэм жэпуэгъуэм (октябрым) и 7, щэбэт

Тхьэмахуэм щэ къыдокІ ●

И уасэр зы тумэнщ

ЩІэныгъэм и лъабжьэр ягъэтылъ къудейкъым

Налшык дэт курыт школ №33-м и гупэм деж къыщызэІуахащ ЕгъэджакІуэм и фэеплъ. Ар ирагъэхьэлІащ ЕгъэджакІуэм и махуэм. ГуфІэгъуэ пэкІум хэтащ КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэкІуэ Казбек, КъБР-м и Парламентым и УнафэщІ Егоровэ Татьянэ, Казбек, КъБР-м и Парламентым и Унафэщі Егоровэ Татьяна, Налшык къалэ администрацэм и ліыкіуэхэр, министрхэр, де-путатхэр, республикэм и нэхъыжьыфіхэр, егъэджэныгъэм и ветеранхэр, егъэджакіуэхэр, журналистхэр. Школ гупэм ща-гъзувыну скульптурэр къыхахын папщіз абы и проектхэм щызэхуеплъа зэпеуэ щрагъэкіуэкіащ республикэм. Абы щы-текіуа скульптор Уэрэзей Аслъэн и Іздакъэщізкіыр Налшык зыгъэдахэ фэеплъхэм ящыщ зы хъуащ.

ЕГЪЭДЖАКІУЭМ и фэеплъыр къызэІуахащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Іэтащхьэ КІуэкіуэ Казбекрэ педагогикэ лэ-жьыгъэм и ветеран, РСФСР-м ціыхубэ егъэджэныгъэмкіэ и отличник, КъБР-м егъэджэны-

гъэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ КІэрашэ Нинэрэ. ГуфІэгъуэ Іуэхум хэтхэм, егъэ-

джакіуэхэм псальэ гуапэкіэ захуигьэзащ КъБР-м и Іэтащ-хьэ Кіуэкіуэ Казбек.

жьэгъухэ! Егъэджэныгъэм зи гъащіэмрэ зи гуащіэмрэ тезыухуахэм сынывохъуэхъу фи махуахм сыпывискуэхых үйи ма-хуэмкізі Ипэжыпізкіз, нобэ ма-хуэ лъапізщ. Псом япзу до-гьэльапіз, фіыщіз яхудощі, я щіыхьыр доіэт ди япз егъэ-джакіуэхэм. Адэ-анэхэм яхуз-дэщ щізныгъэм лъэбакъуз хыдэзыгъэча егъэджакІуэфІхэр. ЦІыхубэм я гъащІэм егъэджакіуэм щигъэзащіэ къалэным-рэ щиіэ мыхьэнэмрэ къэп-лъытэну гугъущ. Егъэджакіуэм щІэныгъэм и лъабжьэр игъэщізныгъэм и лъаожьерэ игъэ-тіылъ къудейкъым, атіэ са-бийм и хьэл-щэныр епсыхь. Абы псом хуэмыдэу мыхьэнэ изщ нобэ, дуней псор лъэ-пощхьэпо зэхуэмыдэхэм щыпэщізувэ зэманым. Егъэджа-кіуэ лъапізхэ, дыгъуасэ фэ гъэсэныгъэрэ ущиерэ зэфта-хэм, евгъэджахэм нобэ ди хэм, евгъэджахэм нооэ ди Хэкур яхъумэну къахуихуащ. Егъэджакіуэм и фэеплъыр къызэјутхыныр фи пщіэмрэ фи щіыхымрэ зэрыдгъэлъа-піз зы ізмалщ. Мыр я фэеплъщ 20 - 30 гъэхэм я унагъуэхэр ящІыгъуу Къэбэрдей-Балъкъэрым егъэджэныгъэр, экономикэр, псэукіэр къаіэтын папщіэ къэіэпхъуауэ щытахэми. Псоми фощІэ, ди къэралым и Президент Путин Владимир 2023 гъэр ЕгъэджакІуэмрэ унэтІакіуэмрэ я илъэсу зэригъэувар. Ди республикэм мы гъэм фэ-еплъыр къызэрыщызэіутхари нэшэнэ дахэш Тхьэм гъэпсэу! - жиІащ Іэтащхьэм

(КІэухыр 2-нэ нап.)

- Ди нэхъыжьыфІхэ, ди ныб-**ШІыналъэщІэхэм зыкъаужьыж**

КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек хэтащ УФ-м и Правительствэм Щіыналъэхэм зегъзужьынымкіз и комиссэм и Президиумым и зи чэзу зэіущіэм. Видеоконференц ізмалкіз ар иригъзкіуэкіащ вице-премьер Хуснуллин Марат. Зэіущіэм хэтахэр тепсэлъыхьащ Уры-сейм щізуэ къыхыхьа щіыналъэхэр зэіузэпэщ ящІыным епха проектхэр гъэзэщІа зэрыхъум.

къызэрыщищІам тету, Къэбэрдей-Балъкъэрыр Херсон областым хыхьэ Скадовск, Голая ПрисзэрышІэ зэпытш.

УФ-м и Президентым 2022 гъэм къалэн

лерсон областым кызка с кадовск, толан тристань къаляхэм къедза муниципальна щіынальэхэм зыкъазужыжынымкіэ ядоіэпыкъу. Дызэхэм я зым хэт медицина пэшыр, амбулаторахэр, псэупіэ инфраструктурэр зэрахьэнуш. Лэжьыгъэхэр зытраухуа пlалъэм тету йокlуэкl, КъБР-мрэ Херсон областымрэ я къулыкъущІэхэр

КъБР-м и Іэтащхьэр Мэкъумэш хозяйствэмрэ ерыскъыпхъэхэм елэжь промышленностымрэ я лэжьакіуэхэм я махуэмкіэ **ЗЭРЕХЪУЭХЪУР**

Ныбжьэгъу лъапІэхэ!

Си гум къыбгъэдакІыу сынывохъуэхъу фи ІэщІагъэм и махуэшхуэмкІэ - Мэкъумэш хозяйствэмрэ ерыскъыпхъэхэм елэжь промышленно комплексыр Къэбэрдей-Балъкъэрым и Агропромышленнэ комплексыр Къэбэрдей-Балъкъэрым и

агропромышленнэ комплексыр къэоэрдей-валькъэрым и экономикэм мыхьэнэшхуэ дыдэ зи!э и!энат!эхэм ящыщ зыщ. Фэ фи лэжыыгъэ мытыншым жылагъуэм пщ!эшхуэ дыдэ хуещ!. Илъэс къэс ехъул!эныгъэ инхэр къывохь, ерыскъы шынагъуэншагъэр гъзбыдэным, ц!ыхухэм я псэук!эр егъэф!эк!уэным къыпхуэмылъытэн хуэдиз хэлъхьэныгъэ хувощ!. Ди къэралым и адрыщ!к!э санкцэхэмк!э къыпшыттракъузэ нобэрей ээман гугъум республикэм и мэкъумэш хэзяйствэм-

нобэрей зэман гугъум республикэм и мэкъумэш хозяйствэм-рэ ерыскъыпхъэхэм елэжь и промышленностымрэ я Ізда-къэщіанкізмя зэпымыууэ хагъахъуэ. Нахъалям зэи къаймы-хъуліа гъавэ бэв кърахьэліащ. Дэ ерыскъыпхъэ нэхъыщхьэ-хэмкіэ къанэ щымыізу езыхэм зыкъызырогъэпэщыж. Фи відакъэщізкіхэм ди щіынальэм и адрыщікіз щізупщізшхуэ-щающ. Ар шыхьэт тохъуэ и фіагъым, нэгъуэщіхэм зэрапи-мыкіуэтым. А псори занщізу я Ізужьщ фызэрегугъуам, фи къарум фемыблэжу фызэрылэжьам. Фіыщіэ фхуэсщіыну сыхуейщ фи Ізщіагъэм куууэ зэ-рыхэфщіыкіым, жэуаплыныгъэ фхэлъу абы фызэрыбгъэда-тым, къыхэфха Ізнатізмрэ фыщалъхуа щіыналъэмрэ фіыуэ зэрыфлъагъум папщів.

тым, кымзаула гэнатэмрэ фыцалькуй шылалгындагым дялэкій зэрыфльагтум папщіз. Мыхьэнэшхуэ иіэщ зэвгъэгъуэта псынщіагъым дялэкій кіэрывмыгьэхуным. Ди лъэныкнуэкіз дэ дялэкій мэкъумэшыщізхэм дегугъуу защіздгъэкъуэнущ, ізнатізм инвестицэхэр къыхалъхьэным тедгъэгушхуэнщ, зыхуейхэр ягъуэту шылсэун папщіз иджырей тыншыгъуэхэр къуажэм къалыхуэлічтынуш. цэхээр кызыгыгыгы иджырей тыншыгы уулган шыпсэун папщіэ иджырей тыншыгы уулган шыхузуіртынунды. Си гум къыбгъэдэкіыу сынывохъуэхъу ехъуліэныгъэхэр къэфхьыну, лъагапіэщіэхэм фынэсыну, узыншагъэ быдэ,

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал дамыгъэхэр тыным и ІуэхукІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

Мэкъумэш хозяйствэм и зыужьыныгъэм хэлъхьэныгъэшхуэ зэрыхуищlам икlи илъэс куэд лъандэрэ хьэлэлу зэрылажьэм папщlэ цlэ лъапlэхэр яфlэщын: «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм

«Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъзджэныгъэмкіз щіыхь зиіз и лэжьакіуэ» Ехъутэныдж Мухьамэд Александр и къузм - «Кіуэкіуэ В. М. и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр мэкъумэш къэрал университет» егъэджэныгъэ нухьщихьэмкіэ федеральна къэрал бюджет егъэджэныгъэ іузхущіапіэм и егъэджэныгъэ-методикэ управленэм и унафэщіым, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и мэкъумэш хозяйствэм щіыхь зиіз и лэжьакіуэ» Бай Арсен Хьэбил и къузм - «Ветеринар медицинэмкіз Къэбэрдей-Балъкъэр центр» - «Ветеринар медицинэмкіз къзла центр» къэрал кіззонэ іузхущіапіэм и Кэнжэ щіыналъз ветеринар еіззапіз къудамэм и унафэщіым, Хуламханов Мухъммат Узеир и къузм - жэуаплыныгъз зэпзгъэщхьзукіз зиіз «Заря» мэкъумэш іузхущіапіз» Ізнатізм и ізщыхъузм.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ КІУЭКІУЭ Казбек

Налшык къалэ 2023 гъэм жэпуэгъуэм и 3-м №99-УГ

Щоджэн Хь.М. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ЩІыхь тхылъыр етыным и ІуэхукІэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

Мэкъумэш хозяйствэм и зыужьыныгъэм хэлъхьэныгъэшхуэ мэкъумэш хозниствэм и зыужывныг тэм хэльхычыг тэшхуэ зэрыхущам икіи илъэс куэд лъандэрэ хьэлэлу зэрылажьэм папщіз Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Щіыхь тхылъыр етын Щоджэн Хьэсэн МэчрэІил и къуэм - «Ветеринар меди-цинэмкіз Къэбэрдей-Балъкъэр центр» - «Ветеринариемкіз Бахъ-сэн район центр» къэрал кізэонэ Іуэхущіапіэм и «Хеймащэ» вете-ринар еіззапіз къудамэм и ветеринар фельдшерым.

> Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм КІУЭКІУЭ Казбек

Налшык къалэ 2023 гъэм жэпуэгъуэм и 5-м №100-УГ

adyghe@mail.ru ● adyghepsale.ru ● apkbr.ru ● smikbr.ru ● 🖪 Адыгэ Псалъэ ● 📝 Адыгэ Псалъэ

Егъэджэныгъэм и фІагъыр

Егъэджакіуэм и дунейпсо махуэм ирихьэлізу КъБР-м и Ізтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек Іэташхьэ Налшык дэт курыт школ №33-м и медиацентрым щахуэзащ республикэм и егъэджакlуэ нэхъыфlхэм ящыщ куэдым. Зэхуэсым щытепсэлъыхьащ щІыналъэм и егъэджэныгъэ Іэнатіэр зэрыт щытыкіэм, ар адэкій егъэфіэкіуэнымкіэ щыіэ хэкіыпіэхэмрэ іэмалхэмрэ ягъэнэхуащ.

ЗЭІУЩІЭМ хэтащ егъэджакІуэхэм я федеральнэ, щіына лъэпсо, щІыпІэ зэпеуэ зэмы лІэужьыгъуэхэм щытекІуа, къыщыхэжаныкіа Іэщіагъэліхэр. Апхуэдэхэт Къэшэж Аслъэн, Шэшэн Рузаннэ, Дол Руслан, Жантудуев Рустам, Щэрмэт Мариянэ, Беккиевэ Мёлек, Лу кьяевэ Жаннетэ, КъуэщІысо кънева жаннета, къузщівсо-къуз Карина, Кіущ Ізсият, Лу Милана, Даур Карина, Сабеш-кина Ксение, Айшаев Кязим, Щэмырза Марианна, «КъБР-м и психолого-педагогикэ клас-схэр» проектым и зэгъэуlуакlуэ Дудкэ Галинэ, егъэджак уэ ныбдудкэ галинэ, ег ьэджактуэ ныог жьыщіэ Хьэмыкъуэ Миланэ, егъэджакіуэ унагъуэм я ліыкіуэ Петровэ Иринэ, «Пэрытхэм я зэщіэхъееныгъэ» РДДМ-м Шэрэдж щІыналъэм щиІэ къудамэм и пашэ Мокаевэ Айзэ, Бахъсэн къалэм егъэджэны гъэмкІэ и департаментым обществознаниемкІэ ЕГЭ лэжьыгъэхэм хэплъэ и комиссэм и унафэщ! Хьэжы Лерэ сымэ. КъБР-м егъэджэныгъэмрэ

щІзныгъэмкІз и министр Езауэ Анзор, КъБР-м и Парламентым и депутат Емуз Нинэ, курыт школ №33-м и унафэщI Блэныхь Казбек сымэ къызэхуэса-

хэр щагъэгъуэзащ республикэм и егъэджэныгъэ ІэнатІэр мы зэманым зэрыт щытыкІэм. Зэрыжа амк Іэ, ди республикэм егъэджэныгъэ ІэнатІэм щы-пэрытщ ІэщІагъэлІ мин 18-м щІигъу. Абыхэм ящыщу мини 10,7-р егъэджакІуэщ. ЦІыху мини 3-м щІигъум хуагъэфэщащ Урысей Федерацэм, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм къабгъэдэк къэрал дамыгъэ-

хэр, щ1ыхьыц1э лъагэхэр. Республикэм и Іэтащхьэр къыщыпсалъэм къыхигъэбелджылыкlащ егъэджэныгъэ lэнатlэр къэралым иригъэкlуэкl социальнэ политикэм мыхьэнэшхуэ щызи!э, увып!эшхуэ нашхуз щызинэ, увыпнашхуз щызыубыд lыхьау зэрыщытыр. Абы къыхэкlыу lэнатlэм щекlyэkl lyзхугъуэ псоми, унафэр эрыщызарагъакlуэри хэту, гулъытэшхуэ дапщэщи зыхуащ!

яшышш. Ар егъэфіэым хуэгъэпса хэкІыпІэхэм Іэмалхэмрэ егъэджакіуэхэмрэ къэрал унафэщіхэмрэ сыт шыгъуи зэгъусэу яубзыху

Зэјущіэм щыжајахэм къы дыщ агъуу, къызэпкърахыу зэхуэсым къыщыпсэлъащ егъэджакІуэхэри, я еплъыкІэхэмрэ Іуэху зехьэкіэхэмрэ наіуэ къа-щіу. Егъэджакіуэхэр зытепсэлъыхьа Іуэхугъуэхэм ящыщ куэдым гулъытэ хуищіащ КіуэкІуэ Казбек. Апхуэдэхэщ, къапщ-тэмэ, дерс нэужьым егъэджакіуэхэм ирагъэкіуэкі класс сыхьэтхэм, Іэщіагъэхэм щыхуагъасэхэм, нэгъуэщІ лэжьыгъэми улахуэ пэкІуэн зэрыхуейр. ми унахуэ нэктуэн зэрвхучагр.
Апхуэдэузэхуэсымкъыщыхалъхьащ Анэдэлъхубээр езыгъэджхэм я урысейпсо зэпеуэм
и щыналъэ іыхьэм щытекіуамрэ абы къыхэжанык ахэмрэ

КъБР-м и Іэтащхьэм къыбгъэдэк саугъэтыр зратхэм хэгъэхьапхъэу. Республикэм и Іэташхьэм къалэн яшишІаш а Іуэхугъуэхэр тэрэз ящІыну. Къинэмыщіауэ, хэплъэнущ унагъуэхэм ядэлэжьэнымрэ психолого-педагогикэ классхэмкІэ центр къызэјухыным и проектым. Абы Іэмал къитынущ республикэм щахуримыкъу психологхэм я бжыгъэм хагъэхъуэну, апхуэдэуи щытыкІэ гугъум ихуа шко-лакІуэхэм дэІэпыкъуныгъэ ягъуэтынущ. Программэм и лейуэ ныбжыыщ эхэм школхэм зэрашыдэлэжьэнуми зрагъэубгъунущ. Абы папщІэ еджапІэхэм Іэмал псори яІэщ.

ЩІыналъэм и пашэм гунэс щыхъуащ егъэджакlуэ жыщlэхэм я зэпеуэ зэпеуэ кІуэкІыпхъэу зэрыжаІари, егъэджэныгъэр езыгъэф ак уэ прозэрыхуейри, дзэ-хэкупсэ lуэху-хэмкlэ щlэблэм щадэлажьэ центрхэр зыгъэпсэхугъуэ лъэхъэнэм лагерхэм къыщызэгъэпэщыпхъэу къызэрыхалъхьари. Естественнэ щІэныгъэхэр - физикэр, химиер, биологиер - школхэм щезыгъэджхэм я зэфІэкІхэр федеральнэ еджапіз нэхъыщхьэ-хэм щыхагъэхъуэну зэраубзы-хум, а предметхэмкіэ студентхэр школхэм практикэ къэгъэкіуэным арэзы техъуащ ар.

Зэхуэсым зи гугъу щащІахэм ящыщщ егъэджакІуэхэм я улахуэм адэкІи хэгъэхъуэным, ІэщагъэлІхэр школым ешэлІэнымкіэ политикэм, еджакіуэхэр тхылъхэмкІэ къызэгъэпэщыным ехьэлІахэри. Республикэм и унафэщіым зэрыжиіамкіэ, а унэтІыныгъэхэм ящыщ хэнэми гулъытэ щыхуащІ щІыналъэм, абыхэмкіэ ирагъэ-кіуэкі лэжьыгъэхэм адэкіи жыджэру пащэнущ.

Егъэджакіуэхэм фіыщіэ ин ет вэджактузжэм фівіціз ин уна-куащіащ республикэм и уна-фэщіхэм, курыт школыщізхэр зэраухуэм, щыізхэр зэрызэра-теэпэщыжым папщіз. Абы, шэч хэмылъу, егъэджэныгъэм и фіагъыр къеіэт. Кіуэкіуэ Каз-бек къзычатализи. 2026 гъзм. и бек къыхигъэщащ 2026 гъэм и кІэух пщІондэ ди республикэм ит школ псори щіэрыщізу зэгъэпэщыжа зэрыхъунур. Унафэщі-хэр йолэжь сабий гъэсапіэхэр зыхуей хуэгъэзэным хуэгъэпса щІыналъэпсо программэми.

Зэlущіэм и кізухыу Кіуэкіуэ Казбек егъэджакіуэхэм фіыщіэ яхуищіащ къыхалъхьэ жэрдэмыфіхэм папщіэ. Ахэр, дауи, сэбэпышхуэ хъунущ республи-кэм и егъэджэныгъэ ІэнатІэр адэкій егъэфіэкіуэнымкіэ.

ЕхъулІэныгъэм и илъэсхэр

Жэпуэгъуэм и 5-м Адыгейм щајэт республикэр къызэрыунэхурэ илъэс 32-рэ зэрыри-къур. КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек а малъапізмкіз ехъуэхъуащ Алыгейм нафэщі Къумпіыл Муратрэ республикэм и

- Мыхьэнэшхуэ зиlэ, къэралым щагъэлъапlэ мы махуэшхуэм lупщlу къегъэлъагъуэ Адыгейм автоном республикэ зэращl лъандэрэ къикlyа гъуэгуанэр, нэмыцэ-зэрыпхъуакlуэхэм ятекlузу лъэпкъ хозяйствэм зыкъиужьыжын щыщІидзам щегъэжьауэ, нобэр къыздэсым хузэфІэкІар.

Иджырей Адыгейр Урысейм нэхъ дахэу ит щІыналъэхэм язщ, жыджэру зиужьу, проек-тышхуэхэр щагъэзащ!эу, зы илъэсым нэхърэ адрейм нэхъ ефіакіуэрэ и ціыхубэ гумащіэмрэ хьэщіэ егъэблэгъэкіэмкіэ ціэрыіуэу. Сыт нэхъри нэхъ лъапіэщ Адыгейм и ціыху зэчиифіэхэмрэ лэжьэкіэ зыщіэхэмрэ. Ахэращ зи іэрыкіыр нобэ Адыгейр щіэгушхуэ псори. Мы щіыналъэм набдээгубдзаплъэу щахъумэ щыпсэу лъэпкъхэм я хабээ дахэхэри, унагъуэм щызэрахьэхэри, ныб-жьышхуэ зиlэ щэнхабээм и хъугъуэфlыгъуэхэри,

щІыуэпс телъыджэри. Адыгэ Республикэм и зауэліхэм Урысейм Адыгэ Респуоликэм и зауэлхэм урысеим шыщ адрей щіынальэхэм дзэм къулыкъу щызыхь я щіалэхэм ябгьурыту, хахуэу яхьумэ льэпкъыбэу зэхэт ди Хэкум и щіынальэр. Къуэш республикэм и ціыхубэм гурэ псэкіз сохъуэхъу мы махуэшхуэм фіыгъуэ, ехъуліэныгъэ, ефіэкіуэныгъэ, зыужьыныгъэ къахудэкіуэну, дыкъыщоджэ хъуэхъум.

ХьэщІэ нэхъыбэ къытхуэкІуэн папщІэ

«Туризмэмрэ гъэхьэщіэн Іэнатіэмрэ» лъэпкъ проектыр ди республикэм гъэзэщіа зэрыщыхъум теухуа зэјущіэ иригъэкіуэкіащ КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек.

ЗЭІУЩІЭМ хэтащ КъБР-м и Правительствэм и

Унафэщі Мусуков Алий, абы и япэ къуздзэ Къуныжь МуІзед, КъБР-м курортхэмрэ тури-змэмкіз и министр Щоджэнціыкіу Мурат. КІуэкіуэ Казбек зэрыжиіамкіз, зи гугъу ящіа лъзпкъ проектыр УФ-м и Президентым и унафэ-кіз зэхалъхьащ икіи Путин Владимир иджыблагъэ Дербент щыкІуам Кавказ Ищхъэрэм туризгъэ Дербент щыкіуам Кавказ Ищхъэрэм туриз-мэм зыщегъэужьыным щхьэхууу тепсэлъхькауэ щытащ. «Туризм ІзнатІзр ди щіыналъэ экономи-кэм щіэгъэкъуэн зэрыхуэхъум хэхъуэ зэпытщ, дяпэкін нэхъры етъэфізкіуапхъэщ. Иджыпсту ди къалэн нэхъышхъэр туристхэр здэщыізну хьэщіэшхэр нэхъыбэ щіынырш, сыт щхъэкіэ жы-пізмэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым зыгъэпсэхуакіуэ къакіуэхэм я бжыгъэм хохъуэ», - къыхигъэщащ зташхъэм

Гъэмахуэ мазищым турист мин 600 къэкІуащ КъБР-м. Ар нэгъабэ и апхуэдэ піалъэм елъытауэ процент 25-кіэ нэхъыбэщ. Блэкіа мазийм ціыху мелуан 1,1-рэ хьэщіапіэ щыіащ ди лъахэм, ар менуал г., рэх хээдглэг дагаад ди льаазм, ар нэгъабэ елъытауэ процент 20-кlэ нэхъыбэш, lуащхьэмахуэ лъапэ и бгы-лыжэ зыгъэпсэхупlэм и закъуэ цlыху мин 740-рэ щыlащ. Илъэсым и кіэм туристхэм я бжыгъэр мелуан 1,4-рэ хъуну хуагъэфащэ.

Республикар туризмам ехьалІа лъэпкъ проектым 2022 гъэ лъандэрэ хэтш. Икlи мы гъэм ар хэхуащ модульнэ хьэщіэщхэр ящіын папщіэ субсидие нэхъыбэ зыхуаутІыпща щІыналъитхум. Абы папщіэ ди республикэм къыізрыхьэнущ сом мелуан 755,8-рэ. Абыкіэ кемпингхэр, хьэщіэщ зэхэтхэр, хьэщіэщ пщіантіэхэр, эко-парк-

ЩІэныгъэм и лъабжьэр ягъэтІылъ къудейкъым

(КІзухыр. Пэщіздээр 1-нэ нап.).
- Егъэджакіуэхэм си гуапэу сынывохъуэхъу фыузыншэу, Ізнатіэм щізщыгъуэ хэфлъхьэу, Ізщіагъэм гуктыдэж къыхэфхыу, еджакіуэ ціыкіухэм я зэфіэкіхэмрэ ехъулізныгъэхэмрэ фыщыгуфіыкіыу фылэжьэну! Налшыки, республикэри, къэрапри зэрыгушхуэн ціыху еджа куэд диізну Тхьэм жиізі Фіыщіэ ин хузощі егъэджакіуэм и щіыхъкіз фэеплъ гъэувыныр зигу къэкіахэми, ар дэзыіыгъахэми, зи іздакъэ къыщіэкіами, нобэрей зэіущіэ дахэм зыкърезыгъэхьэліахэми. Егъэджакіуэ ізщіагъэм хэлъщ гуапагъэрэ псэ хуабагъэрэ, жиіащ Кіэрашэ Нинэ.
Гуфіэгъуэ пэкіум къыщыпсэлъащ Зауэмрэ лэжьыгъэмрэ,

Гуфјагъуэ пэкјум къышыпсэлъаш Зауэмрэ лэжьыгъэмрэ туфтаг вуз тактум къвщытся затычи зауэмрэ лэжыл вэмрэ, въщакта Зэщтауээда къарухэмрэ хабээхъумэ ізнаттауэмрэ я ветеранхэм я Налшык къалэ советым и тхьэмадэ Абдулаев

ветеранхэм я Налшык къалэ советым и тхьэмадэ Абдулаев Мустэфа.

Урысейм и махуэшхуэ нэхъ лъапіэ дыдэхэм ящыщщ Егъэджакіуэм и махуэр. Мы дунейм ізщіагъэ нэхъшхъэ дыдэу ктыр огъэджакіуэм ейрш. Игъащіэ лъандэрэ алхуэду къызолъытэ. Хэку зауэшхуэр къэзызэуар егъэджакіуэщ, фи фіэщ фщіы!Сыту жыпіэмэ, зауэ лыгьэм ізщэ зыіыгъыу іукьахэр хәкупсэу зыгьэсар егъэджакіухэрщ.

Сэ фіыщіэ сощі курыт еджапізхэм шізх-щізхыурэ сызэрырагъэблагъэм, еджакіуэ ціыкіухэм сызэрыіуагъащіэм пащіэ. Ахэр зыщіэс классым илъэс 90 си ныбжьу сыщіыхьэми, сыкъыщыщізкіыжым деж илъэс 50 фізкіа сымыхъуу къыстоху. Алхуэдизу щіалэ сыкъащіыж алхуэдэ зэіуціхэм, щіалэгъуэм и къарур къызоіззэ, сепсыхь. Школхэм гуалэу къыщытіующіэ егъэджэныгъэм и лэжьакіуэхэр, «ліыхъужыы-тыэм и дерсхэр» едгъэкіуэкіыну дыкіуй нэужь. Ныбжышіэ ціыкіухэм я нэм дыщіэплъэу ягурыдогъаlуз къэкіуэнур езыхэм зэрелъытар, къэл-щэн дахэ зыхалъхьэн зэрыхуейр.

Республикэм и ізтацхьэми, егъэджэныгъм зи гуащіэ хэзылъхьэ къулыкъущіэхэми фіыщіэ ин яхузощі къалэхэмрэ щіыналъэхэмрэ щы школхэр зыхуей зэрыхуагъазэм, щіэхри зарахузуя щхьакіз. Сабийхэм щіэныгъэм зратыным терхуауз къызыкуэтыншэхэщ нобэ. Дэ дыщеджэм тетради шакъя цярагьным терхуауз кызыкуэтыншэхэщ нобэ. Дэ дыщеджэм тетради шакъя цярагьным терхуауз кызыкуэтыншэхы нобэ. Дэ дышеджэм тетради шакъя цярагьным терхуауз кызыкуэтыным терхуауз кызыкуэтыных цабы.
Гуфіэгъуэ пэкіум хэтхэм Егъэджакіуэм и фэепль къызіуа-

... уфІэгъуэ пэкІум хэтхэм ЕгъэджакІуэм и фэеплъ къызэІуахам удз гъэгъахэр тралъхьаш

ГУГЪУЭТ Заремэ

Псалъэ нэхъ дахэхэр къызыхуалъыхъуэхэр

Дэтхэнэми къыдгурыіуэу къыщіз-кіынщ егъэджакіуэ ізщіагьэм и мы-хьэнэр зэрыиныр. Егъэджакіуэм са-бийм щізныгъэ ирит къудейкъым, атіз абы къалэнышхуэ и пщэрылъщ -ар щізгъэкъуэн хуохъу щізблэр ба-лигь гъащіэм хэшэным, ціыхубэ лъа-пізныгъэхэр фіыуэ иригъэлъагъу-ным, хэкупсэу къэгъэхъуным. Аращ егъэджакіуэм и махуэр дуней псом щагъэлъапізу щіыщытым и щхьэу-сыгъуэ наухьішкъври. сыгъуэ нэхъышхьэри.

УФ-м и Президентым и унафэкіэ, ди къэралым 2023 гъэр Егъэджакіуэмрэ унэтіакіуэмрэ я илъэсу ягъэуващ. Илъэуполикуоную и куэд ира-сым и күуэц күз үрэд дахэ куэд ира-гъэкүүэк кыш, егъэджакүуэхэм я зэфіз-күр къыщапщытэжащ зэхьэээхүэ зэмылізужьыгъуэхэм. Мы илъэсым ізмал диіащ ціыхум дежкіз егъэджакіуэм и

гуащізм мыхьэнэуэ иіэр зыхэтщіэным. Егъэджакіуэм и дунейпсо махуэм ирихьэліэу, КъБР-м и Музыкэ театрым пшыхь ин щекІуэкІащ. Абы щагъэлъэ-пІащ республикэм и егъэджэныгъэ Іэнатіэм зи гуащіэ хэзылъхьэхэр. Пшы-хьыр къызэіуахащ Урысей Федерацэмрэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ я къэрал гимнхэмкіэ

ЗэІущІэм хэтащ КъБР-м и Парламен тым и Унафэщі **Егоровэ Татьянэ**, республикэм и Іэтащхьэм и Администрацэм и Унафэщі **Къуэдзокъуэ Мухьэмэд**, КъБР-м и Правительствэм и Унафэщ Іым и япэ къуэдзэ Говоров Сергей, УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и депутат **Родинэ Викторие**, КъБР-м егъэджэныгъэмрэ щіэныгъэмкіэ и министр **Езауэ Анзор**, республикэм и Парламентым и депутатхэр, Правитель-Парламентым и депутатхэр, I правительствэм щыщхэр, егъэджэныгъэ ІзнатІэм и ветеранхэр. ЕгъэджакІуэм и дунейпсо махуэм щІыгъуу, хьэщІзхэр къызахуэсахэм ехьуэхъуащ ГъэсакІуэм, курыт щІзныгъэ езытхэм я махуэшхуэхэмкІи.

- ЕгъэджакІуэм и махуэр зэрыдгъэльапІэм мыхьэнэшхуэ иІэщ. АбыкІз жытІзну дызыхуейр дэтхэнэ зыми

фінщіэ зэрыфхуэтщінрщ. Фи гуащіэр республикэм хуэщхьэпэ зэпытщи, ехъуліэныгъэфіхэр Тхьэм къыфхудигъалізныгьэфіхэр Тхьэм къыфхудигьа-кіуэ. Си фіэщ мэхэу фи зэфізкіымрэ лэ-жьыгьэм гу къабэзкіэ фызэрыбгьэды-хьэмрэ льагапіэфіхэм фызэрыхуаша-нур, - жиіащ Къуэдзокъуэ Мухьэмэд, Къуэдзокъуэм Іуэхугъуэ гуапэ и пщэ-рыльт. Абы КъБР-м и Ізтащхьэм игъзу-ва саугъэтымрэ (сом мини 100) дип-ломкіз игъэпажащ «Урысейм илъэсым

и егъэджакіуэ нэхъыфі щыхъуа», «Уры-сейм и гъэсакіуэ нэхъыфі», «Илъэсым и ІэщІагъэлі нэхъыфі» урысейпсо зэхьэ-зэхуэхэм я щіыналъэ іыхьэхэм щыте-

- Егъэджакіуэм и махуэр гъэ къэс щыдгъэлъапіэкіэ, псалъэ нэхъ дахэхэр щыдгъэлъапіэкіэ, псальэ нэхъ дахэхэр къыдольыхьуэ, дынывэхъуэхьун палщіэ, - пищащ Егоровэ Татьянэ. - Абы и щхьэусыгъуэр зыщ: дэ къыдгуројуэ фи ощагьэм мыхьэнэуэ иіэмрэ ціыхум зиужьын щхьэкіэ ар лъабжьэшхуэ зэрыхьумрэ. Си лэжьэгъухэ! Икъукіэ сротушхуэ алхуэдэу зыфхуэзгьээзну Ізмал сызэриіэм щхьэкіэ. Егъэджэныгъэм

сэри си гъащіэм увыпіэ хэха щиіэщи, сэри си гъащіэм увыпіэ хэха щиізщи, фіы дыдэу къызгуроіуэ школым ущы- лэжьэныр зищіысыр. Іэщіагъэ гугъущ жыпіэныр мащіэщ - абы уй зэман теб-гъэкіуадэ къудейктым, ар зыщыб-гъэпсэхуй, жэщи махуй зэпымыууэ узэгупсысщ. Утогузэвыхь уй еджакіуэм зыгуэр къемыхъуліэмэ. Агхууад дыдэуи къару къигъэхъуапІэ мэхъуж уи гъэсэнхэм я ехъуліэныгъэхэр щыпльагъукіэ. Ехъуліэныгъэ къэс и щіыбагъ льагьукіэ. Ехьуліэныгьэ кьэс и щіыбагь кьыдэтщ жей ямыізу щыс егьэджакіуэхэм я гуащіэр. Егьэджакіуэм дежкіэ гупыкіыгьуейщ, я нэпси кьемыкіуэн яхузэфіэкіыркьым я нэіэм щіэта сабийхэр школым щыщіагьэкікіэ. Нэгьуэщі зы гугьуагьи хэльщ мы ізщіагьэмы - ар егьэджакіуэм и лэжыгьэм «хауалыныгь» зарылышыны даха жузаплыныгъэ зэрыпылъырш. Дауэ хъуми, псом япзу ар еджакіуэм и гъуазэщи, щапхъэ хузхъуфын хуейщ. Арауэ къызолъытэ егъэджакіуэ ізщіагъэм и мыхъэнэ нэхъыщхъэ дыдэр. Сабийм иригъэдж дерсым езым фіыуэ зэрыхищіыкіым къыдэкіуэу, нобэ егьэ-джакіуэр хуэіэрыхуэн хуейщ иджырей техникэ іэмалхэми. Ди зэманым еджатехника ізмаліхэми. ди зэманым еджа-кіуэм щізньгьэ зэретыпхьэм къыдэ-кіуэу, ар бгъэсэфын хуейщ езыр гупсы-сэу, и јузху еплъыкіз къигъэлъагъузу, жэуаплыныгъэ хэлъу. Абы къыхэкіыу ди къалэнхэм ящыщщ нобэрей щізблэр хэкупсэу, тхыдэр ялъытэу, ди лъэпкъ щэнхабзэмрэ щІэинхэмрэ пщІэ хуащІу щэнхабээмрэ щэинхэмрэ пщіз хуащіў кьэгьэхьуныр. Зэрыфщіэши, ар іузху ціыкіукъым икіи тыншу зэфіэкіыр-къым. Абы махуэ къэмынэу уи гуащій зэмани текіуэдэнуш, Ауэ си фіэц мэхъу адэ-анэхэри къытщіыгъуу, а пщэрыльым дызэрыпэльэщынур. Иджыпсту къэралми ди республикэми куэд щызэфіагъэкі егьэджакіуэм и мыхьэнэр къэІэтыным, ныбжьыщІэхэр тыншу, зы-хуей хуэзауэ еджэным теухуауэ. Си гугъэмкіэ, егъэджакіуэр зэрагъэгушхуэ Іэмалхэр дяпэкіи нэхъыбэж хъууэ екІуэкІынуш.

Егоровэр ехъуэхъуащ егъэджэныгъэ ІзнатІзм и ветеранхэми. Абы нэхъыжь-хэм фІыщІз яхуищІащ сабийхэм гуапэу я лъагъуныгъэр зыхрагъащізу, жэуаплыныгъэ яхэлъу зэрахэтам папщіз. КъБР-м и Парламентым и Унафэ-

щіым пщэрылъ къызэрыщащіам тету, КъБР-м Егъэджэныгъэмрэ щіэныгъэмкіэ и министерствэм и щіыхь тхылъхэр яритыжащ «2023 гъэм Урысейм и егъэджакіуэ нэхъыфі» урысейпсо зэпе-

уэм и щІыналъэ Іыхьэм щытекІуахэм. Говоров Сергей махуэшхуэр зыгъ лъапіэхэм щехъуэхъум жиїащ: егъэджакІуэщ!» къыпхужаІэным пщІэ-шхуэ пылъщ. Абы къыхэкІыу сынывохъуэхъу узыншагъэ быдэрэ ехъулІэны-гъэ куэдрэ фиІэну». - ЕгъэджакІуэ ІэщІагъэр нэхъ дахэ

дыдэхэм ящыщщ икіи абы упэлъэщын щхьэкіэ ар къыбдалъхун хуейуэ къы-золъытэ, - жиіащ Езауэ Анзор. - Еджа-кіуэхэр вгъасэ къудейуэ аракъым, атіэ куужэр вгъвса къудейуэ аракъым, атіз къэралым и къэкіуэнур зэфізэнгъзувэр фэращ. Фи Іуэху бгъэдыхьэкіэм
ельытауэ щытынущ ди къэкіуэнур
зыхуэдэ хъунур. Сэ зэпымыууэ си егъэджакіуэхэм фіыщіз яхузощі, нобэ
сызыхунэсар зи фіыгъэр ахэращи. Дэтхэнэми сынывохъуэхъу еджакіуэ іущ
ціыкіухэр фиізу, адэ-анэхэр къыфхуэ-

цвікіухэр фитуу, аду-альзар кавіфху-арэзыуэ ильэс куэдкіэ фылэжьэну. Егъэджакіуэхэм ехъуэхъуащ Родинэ Викториерэ Егъэджэньгъэмрэ щІз-ныгъэмрэ я лэжьакіуэхэм я профсою-зым и Къэбэрдей-Балъкъэр республикэ комитетым и унафэщІ Карныш Сер-

ка комитегьна уданатейра.
- ПщІэ зыхуэтщІ ди егъэджакіуэхэ!
Къэрал псор дропагэ фи зэфіэкіым.
Урысейм и егъэджэныгъэ Іэнатіэр нахъыфт дыдэхэм зэращыщыр зи фіы-гьэр фэращ. Фіыщіэ фхудощі ди сабий-хэм щіэныгъэ зэрефтым папщіэ, - къы-хигъэщащ Родинэ Викторие. Егъэджакіуэхэм я пшыхым зыкъы-

щагъэлъэгъўащ республикэм и артист, къэфакіуэ нэхъ пажэ дыдэхэм: «Кабардинка», «Балкария», «Тэр» «Марка» прадпузару «Дарбак» бардинка», «Балкария», «Тэрч къззакъ-хэр», «Кавказ пшэплъхэр», «Арабеск» ансамблхэм хэтхэм, Кавказ Ищхъэрэм и республикитхум я цІыхубэ артист Нэхущ Чэрим, КъБР-м и цІыхубэ артист КъШР-мрэ Ингуш Республикэмрэ щІыхь зиІэ я артист Текуев Амур, КъБР-мрэ АР-мрэ щІыхь зиІэ я артист гуазэ Тимур, КъБР-м щІыхь зиІэ и ар-тисткэ Къул Ланэ, ТхьэкІумащІэ Аслъэн, КъБР-м щэнхабзэмкІэ щІыхь зиІэ и ээжьакІуэ Дым Елдаррэ «Новые имена России» дунейпсо зэпеуэм и саугъэт нэ-хъыщхьэр къэзыхьа Къардэн Алимрэ, нэгъуэщІхэми. нэгъуэщІхэми.

> БАГЪЭТЫР Луизэ. Сурэтхэр Елъкъэн Артур трихащ.

• КъБР-м и Правительствэм

Зэгурыіуэныгъэхэр зэращіыліэ

КъБР-м и Правительствэм и Унафэщ І Мусуков Алий зи чэзу зэгущгэ иригъэкІуэкІаш.

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрым и къэрал мылъкум къыхахыу федеральнэ мылъкум ІуэхущІапіэрэ щіы Іыхьэрэ хагъэхьэжыным теухуа проектхэр игъэнэіуащ КъБР-м щіы, мылъку зэхущытыкіэхэмкіэ и министр **Тэхъу Аслъэн**. Налшык Санаторнэ проезд уэрам №1-м щыІэ административнэ Іуэхущіапіэмрэ абы къегъэщіыліа щіы кіапэмрэ федеральнэ мылъкум хуагъэкІуэжынущ.

Метр зэбгъузэнатіэ 1460-рэ хъу автомобиль гъуэгур федеральнэ - метр зэог вузэнаттэ тчострэ хву автомобиль гъуэт ур федеральна мылъкум щыщ хъужынущ, федеральна автомобиль гъуэгухэм я «Кав-каз» федеральна Јузущапіэм зэрызыкъытхуигъэзам тету. Зи гуту тщіы гъуэгу Іыхьэр федеральна гъуэгум къыхэщхьэхукіыу аращ езыр абы Шэджэм къалэм и лъэныкъуэмкіз къикі автомобиль транспортхэр Щхьэлыкъуэ къуажэм дыхьэныр къызэрегъэпэщ, - жиlащ министрым. Унэхэр щагъэхуабэкlэ, псы щlыlэрэ пщтыркlэ къыщызэрагъэпэщкlэ

КъБР-м и къэрал гъэзэщакіуэ органхэр зэрызэпыщар, муниципалитетхэр концедент щызэхуэхъукlэ, Къэбэрдей-Балькъэр Республикэр ещанэ льэныкъуэу къызэрыувыр зыгъэныкуэ проектыр КъБР-м и Правительствэм игъэбелджылащ. Абы теухуауэ къэпсэльащ КъБР-м ухуэныгъэмрэ псэупlэ-коммунальнэ хозяйствэмкlэ и министр Бэрбэч Алим.

КъБР-м бжыгъэр зи лъабжьэ зыужьыныгъэмкіэ и министрым и къа-лэнхэр зыгъэзащіэ **Бозий Аскэр** къытеувыіащ КъБР-м и Правительствэмрэ «СКБ Контур» Производственнэ фирмэ» акционер зэгухьэныгъэмрэ зэрызэдэлэжьэнум теухуауэ зэращіыліа зэгурыіуэныгъэм и про-

КъБР-м и Правительствэмрэ «Къуажэдэс щІалэгъуалэм я урысей зэгухьэныгъэ» урысейпсо щіалэгъуалэ жылагъуэ зэгухьэныгъэмрэ зэрызэдэлэжьэнум теухуауэ зэгурыіуэныгъэ зэраухыліащ. Абы теухуауэ Правительствэм игъэхьэзыра проектыр зэlущіэм къыщыхилъхьащ КъБР-м щіалэгъуалэм я lyэхухэмкіэ и министр **Лу Азэмэт**. Проектыр хуэунэтІащ къуажэдэс щІалэгъуалэм еджэныгъэ, творческэ, хьэрычэт

КъБР-м лэжьыгъэмоэ цІыхухэм социальну къашхьэшыжынымкІэ и министр **Асанов Алим** къигъэно!уащ жымкэфэкэзэмрэ ныкъуэды-къуэхэмрэ як!элъыплъынымрэ зыхуей хуэгъэзэнымк!э республикэм системэ щхьэхуэ щыгъэувыным, абы папщ!э лэжьак!уэ гуп къызэгъэпэщыным хухэха проектыр.

ГУГЪУЭТ Заремэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Жылагъуэ палатэм и зи чэзу еянэ зэlyщіэр иригъэкіуэкіащ. Ар Урысей Федерацэм и Президент Путин Владимир ди къэралым ис лъэпкъхэм я хабзэм хэлъ дахагъэр, лъапіагъэр хъумэным хуэунэтіауэ егъэкіуэкіыпхъэ политикэм те-ухуауэ 2022 гъэм жэпуэгъуэм и 9-м къыдигъэкla унафэр и лъабжьэу къызэра-гъэпэщащ. Мыбы нэхъыщхьэу щызэпкърахар лъэпкъ хабзэхэр хъумэнымрэ зегъэужьынымрэщ, ди гъащІэм щаубыд мыхьэнэрш.

ЗЭІУШІЭМ къышыпсэлъахэш КъБР-м лъэпкъ Іуэхухэмрэ жылагъуэ проектхэмкіэ и министр **Кіурашын Анзор**, тхыдэ щіэныгъэхэмкіэ кандидат, щіэныгъэхэмкіэ Урысей академием и Къэбэрдей-Балъкъэр центрым этнологиемрэ этнографиемкіэ и къудамэм и унафэщі **Прасолов Дмитрий**, Дунейпсо Адыгэ Хасэм и тхьэмадэ Сэхъурокъуэ Хьэутий, КъБР-м щІалэгъуалэм я lуэхухэмкlэ и министрым и къуэдзэ **Ахъмэт Артур**, ди республикэм ис муслъымэнхэм я Іуэхущіапіэм и унафэщі, муфтий **Дзасэжь Хьэзрэталий**, Налшык куейм и благочиннэ, Псыхуабэрэ Черкесскрэ я епархием и ліыкіуэ, чыристан диным хуэлажьэ **Бобы**-лев Валентин сымэ.

Псори тегъэчыныхьауэ зытепсэлъыхьар ди республикэм лъэпкъ зэмыл эужьыгъуэу 80-м щІигъум щыщхэр зэрисыр, дин гухьэныгъэ зэмылІзужьыгъуэхэр зэрыщы-Іэр къэлъытауэ, абыхэм я хабзэхэм хэлъ хъугъуэфІыгъуэу хъуар хъумэным, зэныбжьэгъугъэр, зэкъуэшыгъэр, зэгуры уэныгъэр, мамырыгъэр гъэбыдэным зэпымыу-

уэ хуэлэжьэн зэрыхуейрщ. Иджыблагъэ ирагъэкlуэкlа къэпщытэны гъэм къызэригъэлъэгъуамкіэ, республикэм дин зэгухьэныгъэу 193-рэ щы эщ. слъымэнхэм ейрш нэхъыбэр 138-pa мэхъу, чыристанхэр абы кІэлъокІуэ - 23-рэ,

Хабзэхэр хъумэн икІи зегъзужьын

рим-катопическэ линым итхэр 3 мэхъу мажусийхэми ермэлыхэми зырыз яІэщ. Республикэм мэжджыту 150-рэ, члисэу 20. протестантхэм я фІэщхъуныгъэм хуэунэтІа екіуэліапізу 25-рэ щыізщ. Ціыху нэхь ма-щіз къызэщіззыубыдэ динхэм тетхэри екіуэліапіэншэкъым. Къэпсэлъахэм зэрыжаlамкіэ, динкіэ зэтемыхуэхэми, ди ціыхухэм зэхушытыкІэ тэмэм, зэгурыІуэныгъэ я зэхуаку дэлъщ. Ар нэхъри ирагъэфіэкіуэн папщіэ лъэпкъхэм я хабзэхэм, щэнхабзэм хэлъ лъапІэныгъэхэр къэгъэсэбэпыным телэжьэну комиссэ КъБР-м и Жылагъуэ палатэм къыщызэрагъэпэщыну унафэ къащ-

ЗэІущІэм зэрыщыжаІамкІэ, я лэжьыгъэр хьэрычэт щІэным емыпхауэ республикэм жылагъуэ ІуэхущІапІзу 250-рэ итщ. Абыхэм мымащІзу яхэтщ лъэпкъ хабзэр, щэнхабзэр хъумэным епхахэр. Мы гъэм я лэжьыгъэм къыщагъэсэбэпыну сом мелуанищ апхуэдэ ІуэхущІапІэхэм яІэрыхьащ. Абыхэм лъэпкъ зэныбжьэгъугъэр егъэфІэкІуэхуэунэтІа лэжьыгъэхэр къызэраьэпэщ.

Мы Іуэхум хуэунэт ауэ зыхуагъэувыж къалэнхэр зэрыт тхыгъэр зэlущlэм кърихьэлlа-хэмрэ езы Жылагъуэ палатэм хэтхэмрэ яІэрыхьащ. Абы къищынэмыщІауэ, лъэпкъ щэнхабзэм, щІалэгъуалэ Іуэхухэм, зэныбжьэгъугъэр гъэбыдэным зи лэжьыгъэр хуэунэт ахэм сыт и лъэныкъуэк и зыщ агъэкъуэну зэlущlэм къыщыхураджащ.

ШАФИЙ Аслъэн.

ФэтэрыщІэхэр иратащ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм къэрал кіуэці Іуэхухэмкіэ министру щыіэ, полицэм и генерал-лейтенант Павлов Василий фэтэрыщі эхэм я іункі ыбзэіуххэр яритащ ведомствэм и пенсионерхэм я унагъуи 4-м.

МИНИСТЕРСТВЭМ и псэупІэ-бытовой миссэм унафэ къищтащ Налшык къалэм и Московская уэрамым хабзэхъумэхэм папщіэ щаухуа псэупіэ унэщіэм абыхэм пэшиті хъу фэтэрхэр щыхухахыну.

Павлов Василий фэтэрыщ эхэм я Іунк ыб-зэ уххэр щаритым чэзур зылъысахэм ехъуэ-хъуащ узыншагъэ быдэ, насыпрэ я унагъуэк Іэ

зэјузэпэщыгъэрэ яІэну. - Си гуапэщ мы фэтэрхэм сыт щыгъуи сабий

жьгыру макь щыјуну, псом я дежкіи тыншы-гьузу щытыну, - жиіащ министрым. Пенсионерхэм республикэ МВД-м и уна-фэщіхэм фіыщіэ хуащіащ я псзупіэр ирагьэ-фіэкіуэнымкіэ къазэрыдэіэпыкъуам папщіэ. УАРДЭ Жантинэ.

Жармык Іэ-гъэлъэгъуэныгъэм фрагъэблагъэ

Мэкъумэш хозяйствэмрэ ерыскъыпхъэхэм елэжь промыш-ленностымрэ я лэжьак уэхэм я махуэр Къэбэрдей-Балъкъэрым Іэтауэ жэпуэгъуэм и 8-м щагъэлъэп Іэнущ.

Абы ирихьэл эу къызэрагъэпэщауэ Налшык къалэм Абхъазым и утыкушхуэм жармыкіэ-гъэлъэгъуэныгъэ щызэхэтынущ. Республикэм и мэкъумэш ІзнатІэм хыхьэ ІуэхущІапіэ зэмылізужьыгъузу 30-м щіигъум я зэфіэкіхэр, къыщіагъэкіхэр абдежым щагъэлъэ-гъуэнущ. Псалъэм папщіэ, іэфіыкіэхэр, лы, шэ, гъэшхэкіхэр, фіэіу-

гьуэнущ, і ісальэм папщів, ізфівімісхэр, лы, шэ, гьэшхэкіхэр, фізір-тьэхэр, пхъэщкьэмыщхьэхэр, хадэхэкіхэр, мэракіуэ зэмылізужьы-гьуэхэр, нэгъуэщіхэри утыку кърахьэнущ. Жыггъэкі хозяйствау 40-м нэблагъэм мызрысэ зэмылізужьы-гьуэ куэд жэрмыкіэм кърашэлізнущ, абыхэм къыхащіыкіынущ нэр зыгьэгуфіз паннохэр, сурэт хьэлэмэтхэр. Сабий ціыкіухэм театр теплъэгъуэхэр хуагъэхьэзыращ, таурыхъхэм хэт ліыхъужьхэм я фа-щэхэр зыщыгъ артистхэм утыкур ягъэдэхэнущ, абыхэм ягъусэу сурэтхэр эытрезыгъэхыну хуейхэми щіыпіз щхьэхуэхэр къыхузэрагъэпэшынуш

тылышынуш, жырыхылыхым я дэрэжэгъуэр къаlэтынущ республи-кэм и къэфакlуэ гүпхэмрэ уэрэджыlакlуэхэмрэ. Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэухэри хьэщlэхэри гуапэу ира-гъэблагъэ гуфlэгъуэ зэхыхьэм. Абы жэпуэгъуэм и 8-м сыхьэти 10-м

БЭТОКЪУЭ Албэч.

Къэбэрдей-Балъкъэрым Щэнхабзэмкіз и министерствэр, КъБР-м и Журналистхэм я зэгухьэныгъэр, «КъБР-Медиа» къэрал кіззонэ Іузхущіапіэр, «Заман», «Адыгэ псалъэ», «Кабардино-Бал-карская правда», «Горянка», «Советская молодёжь» газетхэм, «Іуащхьэмахуэ», «Питературная Кабардино-Балкария», «Минги Тау», «Нур», «Нор», «Солнышко» журналхэм я редакцэхэр, «Къэбэрдей-Балъкъэр» ВТК-р, «КъБР-инфо» хъыбарегьащіз агентствэр, «Эльбрус» тхылъ тедзапіэр Кагермазов Борис Кеккоз и къузм и Іыхылыхэмрэ благъэхэмрэ яхуогузавэ ар дунейм зэрехы-жам къыхувіыу. жам къыхэкІыу.

Кавказым и щапхъэм тету

Илъэс зыбжанэ ипэкіэ ціыхум ику иту къигъащІэр псом нэхърэ щынэхълъагэ щІыпІэхэм хабжат Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Москва хаожат къзоэрдеи-валъкъэрымрэ москва къалэмрэ. Мы гъэм щытыкізм дэркіз эихъуз-жащ икіи Кавказым и щіыналъэхэм ящыщу япэ ищащ Дагъыстэнымрэ Ингушымрэ. А рес-публикэхэм ціыхум ику иту къыщагъащіэр илъэс 78-м щынэсащ.

УРЫСЕЙМ и щІыналъэ 26-м а бжыгъэр ику иту ильэс 76-м щыщіигъуащ. Апхуэдэ ефіэкіуэны-гъэм и къежьапізу къэплънтэ хъунущ иужьрей тьзм и къвжаванзу къзнтывна хъунущ иужъреи илъясхам япа медицина јухууткъябазэхэр цыгхум щыхуащја јузуущјапјахэм къазэрыхэхъуар, апхуэдахом яцыщ куздыр зэрызэрагъэпащыжар. Абыхэм я дэтхэнэри иджыпсту зытелажьэр иджырей медицинэ јэмалхэм тету

цІыхухэм я узыншагъэр егъэфІэкІуэнырщ.

- «ЦІыхухэм япэ медицинэ Іуэхутхьэбзэхэр къыщыхуащІэ ІэнатІэхэр егъэфІэкІуэн» лъэпкъ къвщыхуащія ізнатізхэр егъэфізкіуэн» лъэлкъ пэхуэщізм хиубыдэу ди къэралым и щівнальзям щізуэ щаухуащ медицинэ іуэхущіапізу мини 2,5-рэ, мини 3,5-р зэрагъэпэщыжащ, медицинэ ізмэпсымэ зэмылізужывгъузу мини 122-рэ къащэхуащ. Апхуэдэ зыужывныгъэм и фівігъэкіз цівжухэм я узыншагъэр юфізкіуэ, я гъащізми къвпещэ. Дяпэкій ди зэфізкі псори етхьэлізнущ щытыкізр нэхъри егъэфізкіуэным, Кавказым щыпсэхуэм я пияхъэм тету апрей шівнальзахэм шырсэхуэн ет вэфтэктуэным, кавказым щыпсэухэм я щапхъэм тету, адрей щівнальхэм щыпсэухэми я гъащіэр нэхъ ківхь зэрыхъуным, - жиіащ Урысейм узыншагъэр хъумэнымкіз и министр Мурашкэ Михаил.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Sept.

Америкэм щыщ адыгэ

Нэгурэш Налшык къызэрыІэпнэгурэш налшык къызэрызят-жуэжрэ мазит-щы дэкlащ, Бжыхьэр къэсу псыјуфэ унэр къащещіыіэкіым, унагъуэр къа-лэм къыдэтіысхьэжащи, хъы-джэбз ціыкіур и къулькъужын ныбжьэгъухэм яхуозэш.

ИнджылызыбээмкІэ дерс йо-Инджылызыбээмкіэ дерс йо-кіуэкі. Егьэджакіуэр хамэ къз-рагизм топсэльыхь. Щізуэ къа-хэтіысхьа щіалэ ціыкіу гуэрым урысыбээ имыщізу жаіэ, ауэ ин-джылызыбээмкіэ кином хэтхэм ещхэу мэпсальэ. Жэмал Америкэм щыщщ. Хьэмэрэ къэ!эл-хъуэжа? Нэгурэш укіытэм рикэм щыщи, льэмэрэ квэгэг хъуэжа? Нэгурэш укіытэм зэрыіэщіэкіыфым хуэдизкіэ ху-еплъэкіщ и классэгъуми... и напэкіуэціым видео къезыгъэхьауэ щіалэ ціыкіур къиціы . Иригъэлъагъун къыхуи хужащ. Иригъэлъагъун къыхуи-гъэхьауэ щыта видеор? Дап-хуэдэу? Сытыбээкlэ? «You sent a хуадау? Сытыбзакіз? «You sent a message to mel» («Уэ сэ тхыгъэ къысхуебгъэхьащ!») - зыгуэру зэхигъзуващ хъыджэбэ ціыкіум щіалэ ціыкіум жрыйну псалъзухар. А къомым хэтыху, Нэгурэш щіалэ ціыкіум и макъыр и тхызкіумэм къоїуэри, и напэкіуэціым къыхуигъэхьауэ пакіучціям къыхуигъэхьауэ щытар зэрыадыгэбзэр къещіэж. Арати, игъащіэм анэдэлъхуб-зэкіэ мыпсэлъахэми ящіэ тіэкіур

къаулъэпхъэщыжын шІадзэ къаулъэпхъэщыжын щіадзэ, классым «нэхъ ехьэжьауэ» щіэс еджакіуэм ныбжьэгъу зыхуащіын Инджылызыбаэмкlэ папщіэ. Инджылызыозэмкіз езыгьаджэ Фатіимэ Руслановнэ ээрыадыгэр иджыри къэс зымыщіа сабий гупыр къзу-ізбжащжыпізныр мащіэт.

Куэдрэ фыщыпсэуну Нал-к, Жэмал? - зэхех и тхылъылъэм дэпэщэщыхь Нэгурэш.

- Лъагъунлъагъу дыкіуэжынкіи хъунщ, ауэ дыщыпсэунур Нал-шыкщ. Дэ Къэбэрдейр ди Хэкущ! гукіэ ищіэм ещхьу, жэуап ет модрейм. - Дэнэ къуажэ фызыщыщыр? -

щІоупщіэ Фатіимэ Руслановнэ. . Бо Бо Болатей¹

- Америкэр дауэ фигу пыкlа, жызоlэри аращ! - Цlыхур и Хэкум щыпсэумэ, на-

сыпыфіэ мэхъу! - усэм ещхьу къ-регъэлъэлъ дадэкъуапэм, егъэ-джакіуэр зэриакъылэгъум шэч

джилуру зрыкивым вун шэл къытримыхьзу. Фатіммэ Руслановнэ зэи хамэ кърал щыіатэкъым. Америкэм къикіыжа сабийм «Хэку» пса-льэр зэрыжиіэрейми игъэгужьейрт

- Дэ псоми ди Хэкур Урысейрщ! Дызэрызэпсалъэри дызэреджэри урысыбзэщ, ар зумыгъащізу хъунукъым, Жэмал! Ду-нейри зэдгъэлъагъун хуейщ. Уз бужэгъужа щхьэкіэ, дэ тлъэгъу-акъым Америкэр! Инакъым Америкэр! Ин-джылызыбзэм зыри къытекlуэну-къым, ари зыщумыгъэгъупщэж! - И анэдэлъхубзэр имыщlэжу,

нэгъуэщыбзэр япэ изыгъэщыр «мяу» жызыlэ жэмым ещхьщ, гушхуауэ мэпсалъэ фlыуэ къыщалъагъу унагъуэм къыщы-хъуауэ фэ зытет щалэ цыккур.

Псори мэдыхьэшх. ФатІимэ Ру-слановнэ плъыжь мэхъу, ауэ Жэ-мал зыри пидзыжыркъым. И адэяжријэжмэ

къызэрыкІынур щІэнукъым. ягъэунэхуащ. Апхуэдэ

Нэгурэш егъэджакіуэр фіэпсэкіуэд мэхъу. И Іэр иІэтри, Жэмал зригъэціыхуж щіыкіэу, ищіэ псори къигъэтІылъащ:

Америкэм нэхърэ нэхъ къэрал

- Америкам нэхърэ нэхъ къэрал лъэщ щы!экъым!
- Пэжщ, - занщ!эу зэпиудащ ар Жэмал. - Ди Хэкум драмыхуамэ, адыгэхэри дыхъуфынут апхуэдэу. Абы зыри хуэхьэзыртэкъым. «Хэкум ирахун» жыхуа!эм къикыр зыщ!э сабий абдежыщ!эстэкъым. Уеблэмэ «Хэку» псалъэр къэзыгъэщхьэлэ яхэтыххэтэкъым. псальэр къэзыгъэщхьэпэ яхэ-тыххэтэкъым. - Америкэм сыт ухуейми щып-

щіэ мэхъу, ахъшэ куэд къыщыбо-лэжьыф! – зэгъэжыртэкъым Нэ-

ЦІыху балигъми хъийр фІоцыху одын выш хвийр фю-кіуэд, изыгъэкіуэт гуэр къызэри-лъагъуу. И делагъэкіэ Америкэм зыхигъэкіыжу, Налшык къызэрыхихар къыгурагъаlузу арат иджы Жэмал. А лъэныкъуэмкlэ уэр-шэрыр зыунэтlар Фатlимэ Руслановнэт. Егъэджакі уэмфіэліыкі ыу еса ціыкі ухэр Жэмал ебцІыкІухэр

гъэрыкіуэныгу щіэхъуам нэгъ-уэщі щхьэусыгъуэ иіэтэкъым. Егъэджакіуэм и инджылызыбзэр стваджакнузми и инджылызыозау жыжжы зэрынамысыр къыщ[и-гъэщырт илъэсибл ф!экlа мыхъу щ[алэ ц[ык]ум и къэпсэлъык]эм. Ауэ щыхъук!э, езы сабийр агхуэ-диж!э щ[ык!аф!эти, бзаджафэ зумыплъыжу ухузэгуэпыфынутэ-къым, уеныкъуэкъун дэнэ къэна.

- Уи анэм и ахъшэр иухмэ, фіыуэ плъагъунукъэ? Нэгъуэщі мамэ уиіэну ухуеину? – Жэмал щабэу Нэгурэш зыкъыхуегъазэ.

Псори мэдыхьэшх. Езыхэм нэпісори мэдыхьэшх. Езыхэм нэгурэшхьрэ нэхтыфіу аджэ Нэгурэшхьызэрырагъэпсыхыр я жагъуз хуэарактым зэклассэгъухэм, ауз Жэмал дэпльагъу и псэм и ктарур апхуэдизкіэ хъуэпсэгъуэщи, уигу зрегъэбгъэж.

Уэзджынэр къочэ. ШыкІухэр школым къыщокыжри, уэрамым къыдохьэ. Жэмалрэ Нэгурэшрэ къэзыувыхьахэр хуэм ууэмурэ гупиті зэрогъэхъу. Иджыпсту зэдэуэн е зэзэуэн щадзэнущ.

ціадзэнущ.
- Кіуэж уи Америкэжьым! – япэу кърегъажьэ Къаплъэн. – Налшык дэращ зызейр!
Жэмал зэрыціыкіурэ мэбанэ.

мэмал зэрыцыклурэ мэчага. Шынэ экимышірам хуэдэу щіы-щытыр арагъэнш. И жэуапыр пхъашэми, и птъэкізр гуалэц. Ууеймэ, ар щхъэ адыгэбээкіэ тхужымыіэрэ? — Жэмал

- уувима, ар шхвэ адыгэозэків гхужымыіэрэ? — Жэмал Къаплъэн и нэхэм хахууу щіо-плъэри, псори шхъэхуимыту и лъэныкъуэ къещі. Хуэмурэ щіалэ хьэщіэм дэщіхэр нэхъыбэ мэхъу, Нэгурэши яхэту. — Сэ инджылызыбэям сокіуа, -

зыхуегъазэ Нэгурэш щІалэ цІы-кІум иджы нэхъ гуапэу. - Ауэ иджыри дахэ-дахэу сыпиджыри даха

- Ухуеймэ, таурыхъ тхылъ къыз-дэсхьынщи, зэгъусэу деджэнщ, -кърет жэуап Жэмал.

- Дапхуэдэу адыгэбээ зэры-зэбгъэщар? - Къаплъэни нэхъ

лантіэ зыкъищіащ. - Дэ ди унагъуэм псори зэры-щыпсалъэр адыгэбзэщ, - жеіэ Жэмал. – Фыхуеймэ, ди деж фы

О! Сыту фІыщэу къыздэпша

уи ныбжьэгъухэр! – гуфізу хьэ-щізхэм къапожьэ Жэмал и анэ Нэзхьэ. – Шэи я Іэхэр егъэтхьэщі,

иджыпсту дышхэнущ. Унэм ущІагъэхьэу, абы ищІыІужкІи уагъашхэу?! Нэзхьэ и пщэфІапІэм апхуэдизкІэ мэ ІэфІ къыщіихырти, бзуубзэкіи пхуэпсэлъэнт сабий мэжэщіаліэ

гупыр. - ИІэт иджы, фи цІэхэр къыз-

жефіэт! - Сэ си ціэр Нэгурэшщ, Бла-

гъэжьхэ сарейщ. - Сэ Бацэхэ сарейщ, си цІэр

НурсулътІанщ. - Сэ си цІэр Мурадщ, Іэрыпщхэ сащыщщ.

сащыщи.
- Псори фыадыги, къызэры-щакіымкіз! – и Ізгухэр зэтре-гъауэ жьантіэм дэс Дадэ.

Дадэ Бесльэн и къуэрылъхур къыхуэмыгъэсыжу щысу арат, сабий къомыр къыщилъэгъуам. Зэрыгуфіэр къаримыгъащізу,

къоупщі:
- Фи мамэхэм яжефіа фы-къызэрыгувэнур?
Ар зигу къэкіыжар Къаплъэн и

- Дэ ди мамэ иджыпсту къыlу-хьэнурэ сишэжынущ, кхъыlэ, фи

vнэ vэрамым и цІэр къызжефІэ! мэлъајуэ псэлъапіэ ихуа щіалэ

щыкіур. Къаплъэн ар жиіэн имыух щыкіэ, и телефоныр къоуэри, я мамэ къопсэлъыкі. Сабийр абы иджы урысыбзэкіэ йопсалъэ, Дадэ Беслъэн зэрыщыукіытэр плъагъуу.
Жэмал я деж Къаплъэн и анэр

къыщыјухьам, еджакјуз ціыкјухэм я ныбжьэгъур зэракъунум зыхуагъззыракіэт. Арц-хьэкіэ Нэзхьэ хьэщіэм Іэп-ліэешэкікіэ пежьэри, пщэфіа-піэм здыщіишащ. Апщіондэху зи ныбэ из тыра мыдрей гупыр Дадэ Беслъэн и гъусэу, кхъужьей хадэмкіэ кіуэцірыкіырт.

ЧЭРИМ Марианнэ.

• Жылагъуэ

115-нэ шуудзэм теухуа дерсхэр

Налшык къалэм дэт курыт еджапіэ №11-м иджыблагъэ щрагъэкіуэкіащ Іуэхугъуэ щхьэпэ, «Зы дивизэм и тхы-дэм зауэмрэ мамырыгъэмрэ кызэрыхэщыжыр» проектым хыхьэу. Ар теухуат 115-нэ шуудээм икіи еджакіуэхэм лыхъужынгым хуэгьэпса дерс вуузгы дерс яхуэхъуащ.

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрым щыщ а шуудзэм зауэм къыщикІуа гъуэгуанэм еджакіуэхэм яхутепсэлъыхьащ Хэку зауэш-хуэм хъыбарыншэу хэкіуэдахэм я хьэдащхьэхэр къэзылъы-хъуэжхэм ящыщ, майор, егъэджакІуэ, техник ныбжьыщІэхэм я станцу Нало Залым и цІэр зезыхьэм епхауэ лажьэ дзэ-хэзыкым епкауэ памы дзэглэ-жупсэ центрым и унафэщ! Гула-жын Бесльэн, КъБР-м и ДОССАФ-м и ветеранхэм я со-ветым и тхьэмадэ, инженерыдзэхэм я ветеран, полковник МацІыхъу Хъусен сымэ. «Зы дивизэм и тхыдэм зауэм-

рэ мамырыгъэмрэ къызэ-рыхэщыжыр» проектым Къэбэрдей-Балъкъэрым и цІыхухэр къыхуреджэ 115-нэ шуудзэм хэта зауэлІхэм зэрахьа лІыхъужьыгъэр ящымыгъупщэну. Ар теухуащ Хэку зауэшхуэм и тхыдэм ныбжьыщ!эхэр нэхъыфІу щыгъэгъуэзэным, ахэр хэкупсэу къэгъэхъуным, абы

хуэунэт ауэ ирагъэк үэк үлэжьыщІэгъэхуэбжьэным Абыхэм къадэкіуэу, республикэм и тхыдэм теухуа къэхутэныгъэхэр егъэкіуэкіынми хуэгъэпсащ ар.

115-нэ шуудзэм хэта зауэлІхэм зэрахьа ліыхьужьыг ьэхэр нобэми ящыг ьупщэрк ъым Ростов областым, къалмыкъ щіыналъэм щыпсэухэм икlи ахэр хуэ-сакъыу кlэлъоплъ ди зауэлlхэм хуагъзува фэеплъхэм. А щІыхуагъзува фэеплъхэм. А щынальзхэм я курыт еджапіэхэм и тхыдэм дерс шхьэхуэхэр траухуэ. Атіэ, ди республикэм и ныбжьыщіэхэм иджыпсту фіыуэ ящіэу піэрэ Хэку зауэшхуэм, 115-нэ Къэбэрдей-Балькъэр шуудзэм ятеухуа уъьбалуа? хъыбархэр?

СССР-м Зыхъумэжыныгъэм-кlэ и къэрал комитетым и унафэкіэ 1941 гъэм щэкіуэгъуэм и 13-м къызэрагъэпэщауэ щытащ 115-нэ шуудзэр. Абы хагъэ-хьат 278-нэ, 297-нэ, 316-нэ шу полкхэр, 104-нэ шу-топгъауэ дивизионыр, химие эскадрон щхьэхуэр, связым и эскадрон ныкъуэрэ комендант взводрэ.

Шуудээм хэтащ зауэл! 4508-рэ, абыхэм ящыщу 2919-р адыгэу, 568-р балъкъэру, 680-р урысу. Къищынэмыщ!ауэ, дээм хэтащ украинхэр, осетинхэр, куржыхэр, ермэлыхэр, журтхэр, къэзахъхэр, нэгъуэщІхэри. 1942

гъэм и бадзэуэгъуэм дивизэм и Іыхьищым щыщу тіур зауэм хэкіуэдащ, ліыхъужьыгъэ зэрахьэу, бийм хэшІыныгъэ ирату

Зи лэжьыгъэр фейдэ къе-гъэщіыным пымыщіа, «Жылагъуэм дежкіэ мыхьэнэ хэха зиіэ щэнхабээ проектхэм зегъзу-жьынымрэ ахэр дэlыгъыным-кlэ» центрым и «Мирт» проектыр пхыбгъэк хъунухэм ящыщу къалъытащ ик и Къэбэрдей-Балъкъэрым Лъэпкъ Іуэхухэмрэ жылагъуэ проектхэмкіэ и министерствэм и субсидие къ-ратащ. Проектым хэтхэм иджы къапэшылъш, видео зэпышіэныгъэ Іэмалхэр къагъэсэбэпу, Ростов областымоэ Къалмыкъымрэ лІыхъужьыгъэм и дерсхэр, конференцхэр щрагъэкТуэкІыну, щізныгъэ-практикэ зэ-хуэсхэр къызэрагъэпэщыну, тхыдэдж ныбжьыщізхэм я

хэдэсдэх пасоховицохом пасохович па дей-Балъкъэрым Егъэджэны-гъэмрэ щіэныгъэмкіэ и минис-терствэм, КъБР-м и Жылагъуэ палатэм, Ростов областым и Мартыновскэ куейм и администрацэм, Урысейпсо фронтым и къудамэу республикэм щыІэм.

«Зы дивизэм и тхыдэм зауэммамырыгъэмрэ рыхэщыжыр» проектым ехьэ-ліа хъыбархэр къыщывгъуэтынущ «Мирт»-м и сайтым http:// ano-mirt.ru, e абы и https://t.me/ dn_kbr. - телеграм каналым.

Проектым и етІуанэ дерсыр 2023 гъэм жэпуэгъуэм и 10-м щекіуэкіынущ Тэрч къалэм дэт кадет еджапІэ №3»-м. Проектым и унафэщІыр Уэрдокъуэ Юлиещ - dn-kbr@mail.ru.

ХЬЭЩЫКЪУЕЙ Олег.

Мы махуэхэм

Жэпуэгъуэм и 7,

Дохутырым и дунейпсо ма-

♦Архитектурэм и дунейпсо

махуэщ ◆Письмом и дунейпсо ма-

ПсэупІэм и дунейпсо ма-

• 1952 гъэм къалъхуащ Урысей Федерацэм и Президент Путин Владимир.
• 1917 гъэм къалъхуащ УФ-м и шыхубэ артист, КъБР-м и магоеат

цІыхубэ артист, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат ТІыхъужь Алий.

Дунейм и щытыкіэнур pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык пшэр техьэ-текіыу щыщытынущ. техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 18, жэ-

щым градуси 10 щыхъунущ. Жэпуэгъуэм и 8, тхьэмахуэ

Астрономием и дунейпсо

-щагъэлъапІэ кхъухы хэм - псым тетхэми, псы шІагъым щіэтхэми, уэгум итхэ-ми - я командирхэм я ма-

◆ 1860 гъэм Бахъсэн цІыхубэ къызэрагъэпэщауэ судыр шытащ.

◆1928 гъэм къалъхуащ филологие щ!эныгъэхэмк!э доктор, АКъУ-м и профессор, Щ!ДАА-м и академик, АР-ми

УФ-ми шІэныгъэхэмкІэ шІыхь зиlэ я лэжьакlуэ Зекlуэхъу Ув жыкъуэ. ♦ 1935 гъэм къалъхуащ мэкъу-

мэш щіэныгъэхэмкіэ доктор, профессор **Умар Анатолэ**.

• 1939 гъэм къалъхуащ мэкъу-мэш щІэныгъэхэмкІэ доктор, Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал мэкъумэш университетым профессор **Къагъырм Црай**. Къагъырмэс

дунейм и щытыкізнур «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіз, Налшык уэфіу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 22-рэ, жэщым градус 12 щыхъунущ.

Жэпуэгъуэм и 9 *блыщхьэ*

◆Пощтым и дунейпсо ма-

◆1909 гъзм къапъхуащ убых хакіуэ, журналист Щхьэплъы Зубейдэ.

учендэ. ◆1955 гъэм къалъхуащ ухуа-кlуэ, хьэрычэтыщlэ, «ААА» фирмэм и унафэщl **Къуршэ**

Валерэ. ◆1966 гъэм къалъхуащ актрисэ, КъБР-м и Къэрал сау-

рисэ, КъБР-м и Къэрал сау-гъэтым и лауреат, КъБР-м щіыхь зиіэ и журналист Мысо-стышхуэ Маринэ. Дүнейм и щытыкіэнур «родоба.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык уэшх къыщешхынущ. Хуабэр ма-хуэм градус 12, жэщым градуси 7 щыхъунущ.

БАГЪЭТЫР Луизэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Гум дэбгъахуэр фэм къе уатэ.

ЗгъэкІуаш жэш псор нэбэнэушэу. Мэпсалъэ уэшхыр - зэремыш. Апхуэдэу батэ зэригъэшыр си адыгэбзэу къысщохъуж.

Арщхьэкіэ щыткъым къызгурыіуэу арщхвэктэ щытк вым к вызгурыт; уэшх гумэщ!ам и псалъэ къэс. Къепсэлъри арагъэнщ куэды!уэ, нэхъыщхьэм моуэ зэ нэгъэс.

Сыходэіухь нэху щыхукіэ уэшхым, гурыщхъуэ гуэрхэри сощіыж. Къыщіэкімэ си бзэр сщыгъупщэжу -нэхъ насыпыншэ къэгъуэтыж...

Йощэщ ІэмыщІэм пшахъуэ гъущэр, зы хьэдээ Іэгум кіэрыпщІащ. Зэпызоплъыхь ар, тхытхыу гущІэр, а цІыкІум си псэм щыщ къыпхощ.

Къыщіоплъэ си нэм, дзыхь имыщіу, къысфіощі, соплъыпэри, кіэзыз Си Іэгум илъыр сіэщіэщэщу ар къыщіэнами согупсыс.

Игъащіэм жаіэ пшахъуэр хэхъуэу, хэхъуэнщ мы ціыкіури, мывэ хъух Мин дапщэ хуей абы ліэщіыгъуэу, дунейр щытыну апщіондэху?

Си пшахъуэ хьэдзэр псыежэхым хэзгъэтіысхьащи, щіотіысыкі. Согъэщіэгъуэж апхуэдэу щіэхыу ар зэрыхъуари сигу пымыкі.

Ар къысщыхъуащ сэ псом нэхъ

хейуэ, хеи) сутІыпщри - сыкъэгумэщІащ. СфІэщІакъым мывэ хъуну хуейуэ, аращ и нэгу абы къищар...

* * * Щіымахуэ жэщым зилыгъуэжт. Щіыхьэбжэм къеныкъуэкъурт жьыбгъэр,

арщхьэкіэ хэт къыщіигъэхьэнт Губжьынти, ихьэжынт ар губгъуэм.

Шхьэгъубжэ абджым тештыхьат щьы вуома аодмым тещтыхый фіыуэ слъагъу гъатхэм и сурэтыр. Абы си нэгу къыщтигьэхьэжт зэгуэр щытахэр си псэм хэту.

ЛІыжь гуэрым деж нэху

сыкъыщекіт, Сэ нэху згъэщыну сыкъытричт, тхьэмадэр дэст мыхъейуэ жьэгум.

Ар зэрашышыр нэрылъагъут зыгъзунэхуахэм закъуэныгъэр. Къыпхуэхъущэнтэкъым псэлъэгъу, къуимыгъэщіэнут игу щіэныкъуэр.

«Мыпхуэдэ щІыІэ къыщыхъуа сэ къысхуэщІэжыркъым»,

сэ квысхуэщэжырквым», -щыжыс!эм, и псалъэр ліыжьым гум кьепхъуащ: «Ужьыха жьэгурщ псом нэхъ щіы!эр...»

Сабиигъуэм щыщ

Сэ мафіэгухэм фіыуэ сыкъалъагъу, ар къызэрызэджэмкіэ къызощіэ. Я зекіуапіэр ахэм мыгъунэгъу, ауэ щыблэкіынур зыхызощіэ.

Зэм си пшІыхьым къыхыхьэнш

мафіэгу, сехъуэпсэнщ къыдэплъхэм

и щхьэгъубжэм. Ситіысхьэнум къэнэжар зытіэкіут... Сыкъигъэушынщ, кіыргъынщи ди бжэр.

Блыным тещіэ ныбжьыр кіэзызынщ. Сэ къыстрипіэжынщ шхыіэныр

Сфіэкіуэдынщи жейр, сегупсысынщ: «Дэнэ сыздэкіуэнур, ар къэзгъанэу?»

Гугъэр нэхъ ерыщу къыщІэкІынщ, сыкІуэсэнщи, сытетынщ гъущІ гъуэгум.

Къэмыс щіыкіэ, гуфізу, къызэджэнщ гухэхъуэгъуэ къысхуэзыхь

Мис аргуэру зым и ужь сиплъащ, зыхузогъэгусэ си ф!эщ!ыпэу. Сэ маф!эгухэм ф!ыуэ сыкъалъагъу, ауэ щхьэ самышэрэ зыщІыпІи?..

Къыздехьри жьыбгъэм джэ макъ щэху

Усэщ эхэр ацкъан Руслан

си сабиигъуэм мажэ си гур. Си нэгум зэуэ къыщонэху си гъащіэм щыщ а щіалэ ціыкіур.

Сыщалъхуа пщіантіэм къыдэзнат а ціыкіур, сикіри зэрыт ныбжьым. Иджы псэхугъуэ къызимыт щіэсщіар апхуэдэу зэрызмыщіэм.

Ар зэпымычу шхьэпроплъ и адэм щІыгъуу ихуа бжыхьым. Зыхуэплъэ пшэхэр дэпу мэплъ, уэгу гъунэм зыщралъэфыхьу.

Сэ схуэдэу зыри зэмыплъа а ціыкіум и псэм, и нэм щіэтым. Кіыфіыгъэ фіыуэ имылъагъу, дзыхэнущ, жэщыр къэсу щытым.

Къызэрызэджэр зэхызох, сэ сыпэджэжкіэ - нэскъым жыжьэ. Сыхуэзэжын абы къысщохъу, абдеж жесіэнуращ сымыщіэр...

Хэдэіукі зэпыту макіуэ жэщыр, ар зыпэплъэр зэкіэ къэщіэгъуейщ. Сэ содаіуэ жыгхэм къаіущэщым, гухэлъ щэху сыщіагъэдэіу нэхъей

Къос си деж и макъыр псыежэхым. сабиигъуэм къыщызнарэ пэт. Уэгум итщ зэхэкІ-зэхыхьэу пшэхэр, ахэр гъащіэр здэкіуэм и щыхьэтщ.

Куэдщ щхьэусыгъуэр, сэ сыгупсысэнум,

Іэджэми я щэху къысльагьэсынщ. Зэхэсх псори сэ зэхуэсхьэсынщ, щІылъэм хужымыІэр дэнэ схьын?..

Жыгхэр мэсымаджэ, цІыхухэм ешхьу.

ауэ тхьэмыщкІафэ замыщІын. Сэ слъэгъуа жыг дапщэ и псэм уафэм хуеіэу, хагъэтыхукіэ щіым.

Гъащіэм фіыщіэ хуащіыр сытым

мэіущащэ - псалъэ іэфі къагъуэт. Зы къудамэ къатенамэ мыгъуу, ари гъатхэм къэгъэгъэну хэтщ.

Пщыхьэщхьэпэу къысхуэкІуа

, ...-улгуй гукъэкіыр гукъэкіыр жэщыр изгъэкіыху си фізщ мэхъуж ціыхуу дунейм тетым яхэліыкіым хуэдизыбээ жыгхэми хогъукі... . . .

Ар зэкіэ хъунщ, дыкъэгъэувыіэ, къэдгъащіэ и мурадыр уэгум. Абы нэхъыфіу зыщіэ щыіэ къапэплъэр псэухэм тету гъуэгум.

Мы си гур и пІэм имызагъэ ар къызыхэкіри фіыуэ сощіэ. Іуэху Іэджэ и кіэм нэзгъэсакъым, итіани нэгъуэщі гуэрхэм сожьэ.

Ныжэбэ куэд зэзгъэзэхуэнущ къэзмыгъэщ а нэгъуни хэту. Мыпхуэдэ махуэ сыхэхуэну сэ сщіакъым, гъуэгухэм сащыхэдэм.

Дызытетар нэгъуэщ дунейуэ дэ абы щыгъуэм къысщохъужыр. Си гугъэт гъуэгуу хъуар сысейуэ, зым сигу къэмыкІт сигъэщІэхъуну.

Иджы нэхъыбэр мэхъуж лъагъуэ, дыздэкІуэм пабжьэм хэбзэхэжу. Зызмыгъэгусэ, сымылъаІуэ абыхэм зы и мыхьэнэжкъым.

Ар зэкіэ хъунщ, дыкъэгъэувыіэ, солъагъур, япэм дыхуэдэжкъым. Гугъапіэ гуэрхэр щытми диізу, дыхомыгъэхьэ къызэдэжэм.

Ди текІуэныгъэр зылъытэни къысхуэмылъагъу, сылъыхъуз пэтми

Сыт тшІэнур, гъуэгум дыкъытенэм? Сэ сщіам арат а упщіэр зэстыр...

Сыт щыгъуи сяпэ ищырт гъащіэр, сылъэщіэмыхьэ защіэу кіуэрт. Къэсщіакъым щіэх ар зэрымащіэр, къыздесхьэжьари сыту куэдт.

Щіэпіащіэр гъащіэр къызгуроіуэ,

и нэхъыбапіэр кіуа нэужь Ар илъэгъуамкІэ сэ къысток щыгъуазэр куэдым япэ йощ.

Щызгъэкіуэдащ сэ іэджи гъуэгум, сфіэщіт згъуэтыжыну нэхъыбэж. Сыт къэсхьэсар-тіэ мы си жызгум? Иджыри къэс сыпсэур пэж?..

Сонетхэр

Уэшх къыщешхым къэкіуа гупсысэр псоми хуэдэкъым - Іэнкун сещі. Ар сфіощіыр псыфу, щіыіэм ису, уэшхым унэм къыщіихуам ещхьщ.

Уэшх нэужьми мыкіуэж щіэх дыдэ. гукъэкіыжхэр хуемышэжьэж. Гукъэкіыжхэр къокі щіыпіэ куэдым, къокі гупсысэхэр нэхъ жыжьэж.

Мис аргуэру уэшхышхуэ къошхыр, зэм къысхуещ! къэк!уэнум и гугъу. Зыхуейр же!эри, щ!ым хохьэжыр, уепсэлъэну мы уэшхым гугъущ.

Игу къихьэху къызэупщІми сыщымщ, си жэуапри хихьэнущи щІым...

312 Мы гъащіэм зэхуэмыкіуэ іэджи

нэхъыбэм здэзгъэзэнур къысхуэмыщіэ. Хэт щхьэр теплъэхьэну, уи фіэщ пщіынур хэт-сыкъэзыгъапціэм щыхуэсщі щыіэщ фіьщіэ.

Мы гъащіэм куэдрэ сегъэбэлэрыгъ, къэкіуэн хуейр япэ къигъэкіуэнщ иужькіэ итіанэ си псэр хигъэтынщ бэлыхь,

итіанэ си псэр хиі вэтыпщ оолылы, апхуэдэу щытын хуейуэ ф!эк! сымыщ!эу.

Мы гъащіэр къысхуэпэжу си фіэщ

мыхъу, иужь зэманым ар къызгуројуэжыр. И Іэфіымрэ и дыджымрэ я гугъу сомыгъэщ Іыххэ - зыр адрейм хуокІуэжыр.

Си фІэщ хъуа Іэджэ къозэуэжыр псэм, си фіэщ мыхъу гуэрхэрщ зэм

313

313 Сэ сыхуейт зэгупсысыр къэсщіэну уэшх блэкіам къигъэна псы инар. Сыт, итыныр иужэгъум, ищіэнур, ищіэу піэрэ зэшыгъуэм пыщіар?

Уафэм фіэкі имылъагъуу псэунущ, щіым хыхьэжу кіуэдыху и лъэужь. Ауэ, соплъри, и Іуэху зэрыхъунур къыгурыіуэу абы къысфіэмыщі.

Щхьэщыкі пшэхэр абы

къызэпхощыр, япыщіащ - къэзылъхуар ахэращ. Тетщ я гъуэгу къемыплъэкІыу пшэ

къагъэнар ямыщІэжми ярейщ.

Ушимы Ізмэ шІым насып ущалъхуакіэ уэгу лъащіэм сыт..

Сэ щыуагъэу сщам ущіэмыупщіэ. Сфіэщіурэ а псор зэзгъэзэхуэж, Іэджэрэщ щысщіари нэхъыбэж. КІэ абы щиІэнури сымыщІэ.

Си щыуагъэм щыхуэсщІыжи .. фІыщІэ

щыіэщ, сфіэщіу къысхуэхъуа сэбэп. Ари зэщхьыр мыужьыхыж дэпщ, къызэщіэрыуэжу къонэ гущіэм.

3эхохьэж щыуагъэу сщіар игъащіэм,

ноби гугъэ Іэджэ сфіакъутэж Яхэтш лейvэ сызыгъэvкІытэж сыришэжу сабиигъуэ пащхьэм

Щыуагъэшхуэм мэхъу къелынкІэ цІыхур, нэхъ шынагъуэр зэхыхьарщ ціыкіу-ціыкіуу.

315 Аргуэру вагъуэ йожыр слъагъуу,

эункіыфі, псы щіыіэм хэхуа дэпу. Къезыхужьар сыт Іуэху піащіэгъуэт, зыіэщіэкіари дэнэт здэплъэр?

Ар хэтагъэнщ зыгуэр жиlэну псом дежкіи иlэу мыхьэнэшхуэ, щlэбуфэ афlэкіа мыхъуну. Апхуэдэм хъурэт утегушхуэ.

Уигъэ1уэтэнт и щэхур уэгум, здынэмысыпхъэм къыщепхьэк1ыу? Арщхьэк1э ныкъуэт вагъуэм и гур тщхьэщыт дунейм щекіуэкіым

Текіуэдэжащ ар и гукъэкіым ПлъэмыкІыра хъунщ узыукІыр.

Жэуап зимыі э упщі эр куэдт, яхэтт къыщежьи уафэ лъащі эм. Зэманыр упщі эурэ екіуэкіт, сигъэкъуэншэжти - езыр хэкіт. Зытекіуэ́дар аращ си гъ́ащіэр.

Сыздынэсар къэсщіэнт иджы щыжысіэм - къосыр гукъэкіыжхэр, эзгурыіуауэ къыщіэкіынт. Къэзгъэщіа псор щіапщытыкіыж, къызэрысфіэщіми емыплъыжу.

ПыщІащ абыхэм ящыщ зым нэхъыщхьэр - упщіэм я упщіэжыр. Жэуапыр стыну сыхьэзырт, арщхьэкіэ упщіэр къысхуэщіэжкъым.

317

Сэ сыгъуэщащ, арщхьэкіэ сигу мыныкъуэ, сыкъыздикіа лъэныкъуэри сощіэ́ж. сықъыздикія льэнык вуэри сощіэл. Псы ціыкіу мэз шіагъым къысхуэгуфіэу щіож, сызэришэжынури къызгуроіуэ.

Мэз Іувым щіыгъуу гъащіэ сэ соджэгу.

И бзум кърашыр, жыгхэм къаlущэщыр мы си гум жиlэм зыхэсщlащ зэрешхьыр.

Дызэгурыіуэнум къэнэжар зытіэкіущ. Сэ сощіэ - хьэкіэкхъуэкіи щопсэу

мээым, къыспэмыувынуи си!экъым

Сыхуэхьэзыру си гугъэжрэ пэт, схуэщ энур сыт, апхуэдэ гуэр сыхуэзэм?

Абы сыгурыіуэну сыхэтынщ. Ар езым дежкіэ сфіэщікъым хъуну

КъиутІыпщмэ зэ акъужьым и бзэр, къыхыхьэжынщ пщыхьэщхьэм

Иджыкіз сыту щым узгу щіагъыр. Икі махуэр нэсу зыхэсщіакъым. Акъужьым сожьэри сыщысщ, аргуэру гъащіэм согупсыс.

Къихьащи уэгум вагъуэ закъуэ, къыхоплъэ щіым щекіуэкіым

сакъыу, къысхуэмыщ і эж абы зэреджэр. Сыт сигу щі эныкъуэр абы щхьэкі э? Псэлъэгъу а вагъуэм сыхуэхъунт, зищІысыр псэр ищІэнкІэ хъунт.

ЗищІысыр псэр зыгуэркіэ къасшіэм. псысэщіэ къыхэхъуэнщ

• Шхыныгъуэхэр

Жэмыкуэ

Шыуаным псы щіыіэ иракіэ, абы джэдыкіз кугьуэ уда зыхэль шатэ хакіэ, фіыуэ зэіащіэри, мафіэм трагьэувэ. Зэіащіэрурэ дакъикъи 5 - 6-кіэ къагьавэ. Адэкіэ нартыху хьэжыгъэ ухуэнщіар хаудэри, тхъу къыщіидзыху, дакъикъи 10 - 15-кіэ, зэіащіэурэ ягьажьэ. Хьэзыр мэхъу щыжаюм, зэіащізурэ, кхъуей ціынэ упщіэта хальхьэ, шыгъушыпс щіыіэ хакіэ. Пщтыру Іэнэм трагьзувэ, шху шІыІэ и гъусэу

цыіз и гэусэу. Жальжьяэр (ціыхуиті Іыхьэ): псы щіыізу - грамми 100, шатэу - грамм 500, джэдыкіз кугъузу 1, нартыху хьэжыгъзу - грамми 115-рэ, кхъуей ціынэу - грамм 40, шыгъуу - узыхуейм хуэдиз.

Кіэртіоф хьэнтхъупс

Шыуаным тхъу иралъхьэри, мафіэ щабэм тету ягъэткіу. Абы Шыуаным тхьу иральхьэри, мафіз щабэм тету ягьэткіу. Абы эзпапліимэурэ упщіэта бжыныщхьэ халъхьэри, заlащізурэ ягьэлыбжьэ, шыбжий сыр хьэжа хакіутэ, зэlащізурэ ягьэлыбжьэ. Абы ззlащізурэ псывэ щіакіз, мафіз щабэм тету дакъикъиті-щыкіз къагъэкъуалъэ. Абы халъхьэ Іупщізурэ упщіэта кізртіоф. Псывэ къэнар щіакізжри, шыгъу хадээ, зэlащіз. Шыуаныщхьэр трапізри, хьэзыр хъуху мафіз щабэкіз ягъавэ. Хьэзыр хъух хыраткъупсыр пэшхьэкум къытрахри, джэдгын, бурш хаудэ, шыуаныщхьэр трапізжри дакъикъитхукіз щагъэт. Пщтыру фалъэкіз ізнэм трагъэувэ. Щіакхъуэ е лэкъум дашх. Шати хэзыкіз щыізщ.

Халъхьэхэр (ціыхуиті Іыхьэ):

ти жэвлыя шыя. *Хальхьэхэр (цыхуит! Іыхьэ):* тхьууэ - грамм 40, бжьынышхьэ укъэбзауэ - грамм 35-рэ, псывзу - грамм 900, кlэртlоф укъэбзауэ - грамм 200, шыгъуу, шыбжийуэ, джэдгыну - узыхуейм хуэдиз.

уодио. «Адыгэ шхынхэр» тхылъым къитхыжащ.

Нартыхур узыблэкІ мыхъун гъавэщ

Нартыхур Америкэ конти-нентым кърашу XV ліэщіы-гъуэм и кіэм, XVI ліэщіыгъуэм и пэм Евразием къахьэса пэт-ми, ар лъэпкъ къэкlыгъэ зыхуэхъуар куэдкъым. Зэрытщіэ-щи, гъавэхэкіыщіэхэр, хадэхэ-кіыщіэхэр, жыгіэрысэ ліэужьыгъуэщіэхэр сыт хуэдэ лъэпкъми къабыл ищіын щхьэкіэ, ахэр езым къыдекІуэкІ къэкІыгъэ гуэрым ещхьын хуейщ. ЕтІуанэу, ахэр лъэныкъуэ зыбжанау, ахэр лъэныкъуэ зыожа-нэкіэ (бэвагъкія), фіагъкія, къыщагъэкі щіыгум зэрезэ-гъымкія, ціыхум дежкія сэбэл зэрыхъумкія, н.къ.) ефізкіын хуейщ «къэкіыгъэжьхэм». Агрономием къызэрилъытэмкlэ, хумрэ нартыхумрэ зэхуэдэ гъа-

CAN ANUIS MONTES

вэ къэкІыгъэу зы гупым хохьэ. Хумрэ нартыхумрэ шхыны-гъуэ къыхащІыкІхэмрэ ахэр къызэрыхащІыкІ щІэныпхъэкъызэрыхащіыкі щіэныпхъэ-хэмрэ зыщ. Апхуэдэу щыщыткіз, нартыхур къыщежьэм, ар Европэми, Азиеми, Африкэ-ми къабыл щызыщіар хур зи лъэпкъ гъавэхэкіыу щытахэращ. Иджыпстуи Европэмрэ Азиемрэ нартыхур щызыщіэ, щызышх лъэпкъхэр ижь-ижьыж лъандэрэ хум елэжьу, зышхыу щытахэращ. Адрей-

хэм нартыхур къащтакъым.

Пасэрей адыгэхэу хур куэ-у къэзыгъэкІыу щытахэм нартыхур къазэрыІэрыхьэу нартыхур къвзэрынэрыхьэр псынщіру яфізфі, яфізкъвбыл хъуащ. Сыту жыпізмэ, япэрауз, къвызэрыщізкіамкіз, хукіз ягъэхьэзіру щыта шхыныгъуэ псори нартыхум къв ны вуз псори нартыхум квы-хащыкысырт. Етгуанзу, нар-тыхум и бэвагъыр хум ейм нэхърэ куэдкіэ нэхъ инт, щыпіэм фіы дыдзу езэгъырт. Ещанзу, нартыхур блэжьынкіэ, Іупхыжынкіэ, зепхьэнкіэ куэд-

кІэ нэхъ псынщІагъуэт. Хум кіз нэхь псынціагьузт. Хум хуэдэу бгъэкъэбэзэн, бужьгъэн, бгун хуейтэкъым. Епліанзу, нартыхур а зы щіыпіэм ильэс бжыгъэкіз тепсэми, и бэвагьым кізричыртэкъым, узхэр къеуаліэртэкъым. Етхуанзу, нартыху жэпкъыр мэкъум къыкіэрымыхуу ізщым яш-хырт. А псор къэплъытэмэ, щіыр зи мащіэ адыгэ мэкъумэшыщіэхэм я деж-кіз нартыхур узыблэкі мы-хъун гъавэу, мэкъумылэу къыщіэкіащ.

ЦІыхушхуэхэм я гупсысэхэр

ФиІэм и уасэр щывмыщІэкІэ...

Пагагъэр цІыхум и мы-ъэнэншагъэр къэзыгъэлъагъуэщ.

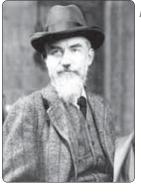
Гъащіэр гуфіэгъуэншэ хъуркъым зыгуэр ліэ щхьэ-кіэ, апхуэдэ дыдэуи зыгуэр дыхьэшх щхьэкіэ нэхъ щабэ хъуркъым. *

Насып кІэншэм нэхъ шынагъуэ хэту сщіэркъым ціыху гъашІэм.

Уи фіэщу упсэун папщіэ гъащіэр кіэщіыщэщ.

Нэхъ лъагапІэ дыдэм дэкІуеифынущ цІыхур, ау абы куэдрэ тетыфынукъым.

Зызыгъэгубзыгъэм и жьэр зэрызэтребгъэпІэн Іэмалу щыІэр зыщ - жиІэр пэжу

къэплъытэу, зэрыцІыхушхуэр уи фіэщ зэрыхъур жыпізу, а сыхьэтым зыщыбгъэгъуп-щэжын хуейуэ аращ.

Фијэм и уасэр щыв-мыщіэкіэ, зи уасэр фщіэращ зыІэрывгъэхьэнур.

Тщіэ псом къикіыр къыд-гурыіуэу щытамэ, зэи зыри дымыщіэнкіэ хъунт.

Шоу Бернард Джордж, драматург, философ, прозаик.

• ГъэщІэгъуэнщ Бзухэм

Щіэныгъэліхэм куэд щіауэ ядж бзухэм я «бзэм» хэлъ щэхур. Зэкіэ абыхэм къащіэну зыхунь сар къэрал зэмылізужьыгъуэхэм къыщызылъэтыхь бзу зэщхьхэр зэрыпсалъэри, уэрэд къызэрырашри зэрызэтемыхуэрщ.

я бзэр

Къызэрыгуэкі къэрэндащ-кіэ километр 50 - 60 зи кіы-хьагъ линие пхуитхъэнущ, е псалъэ мин 45-рэ пхуэтхы-нущ. Къызэрыщјакіымкіэ, къэрэндаш лІэужьыгъуэу 570-рэ щыІэщ, я плъыфэхэр 70-м нос, я быдагъ елъытауэ лІэужьыгъуэ 18-уэ зэщхьэ-

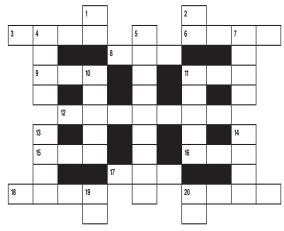
Бэджыхъым и Іуданэ псыгъуэ ціыкіухэмкіэ дуней псор къэпхухьауэ щытамэ, абы и кэлъагъыр грамм 450-рэ хъуну арат. Ауэ а бэджыхъыр нэхъ ди гъу-нэгъу дыдэ Альфэ вагъуэм нэс дэпшеймэ, килограммкІэтэкъым килограмм пщІы бжыгъэхэмкІэтэкъым къызэрупщынур, атІэ тонн мин 500 хъунут.

Тсалъэзэблэдз

Екіуэкіыу: 3. Іэщым хузэхащіэ Іус. 6. Бгым е Іуащхьэм и бгъуэщі. 8. Зи щхьэгъусэм къыбгъэдэкіыжа ціыхубз. 9. Вакъэдыж Іэмэпсымэ. 11. Щіэмыпхъуэжыфын хуэдэу, гьэрым и лъакъуэм иралъхьэу щыта гъущі зэрыхъа. 12. Къэбэрдей усакіуэ, КъБР-м и Тхакіуэхэм я зэгухьэныгъэм и тхьэмадэу щыта. 15. Пхъурылъхур къхихьямэ, псатхьэр ... 16.

тхьэмадзу щыта. 15. Пхъурылъхур къихьэмэ, псатхьэр ... 16. Жэмтхьэлэ щыщ адыгэ генерал. 17. Мыхужь-мыфіыціз, пхъэ сахуэ яжьэм ещхь. 18. пыіз. 20. Псалъэ дахэм ... гъуэмбым къреш. Къехыу: 1. ... вы бжьакъуэм къокі. 2. Адыгэ къэфэкіз. 4. Губгъуэ лэжьакіуэ къызэрыгуэкіыу щыта, Социалист Лэжьыгъэм и Ліыхужь. 5. Мафіэм фіыуэ ис химие элемент, гын. 7. «Ленэ дахэкіей»,

«Ечэнджэщ уи напэм», «Хэт усіэщіиха?» уэрэдхэм щіэлъ псалъэхэр зытха. **10**. Ущіэнэщтьельзая зака. и. Лидээш, жъеини ущіэдыхьэшхыни зы-хэль къэхъугъэ. 11. Нанэр щысщ цы ... зэрихъэу. 13. Іэпс-льэпсым щыщц. 14. Пхьэм къыхащіыкі хьэкъущыкъухэр зэрагъэтэмэм, дзитІ зыіут Іэмэпсымэ. 19. Ціыхубз щы-гъын. 20. ХакіуитІ абы щіэзэ-

Зэхэзылъхьар **МЫЗ Ахьмэд**щ.

Фокіадэм и 30-м ди газетым тета псалъэзэблэдзыми

псальэээблэдзыми жэуапхэр: Екіуэкіыу: 1. Етіуанэм. 6. Жьэшхуэ. 7. Быныфі. 8. Мэгьу. 9. Жэм. 11. Щэр. 12. Ар. 13. Зы. 14. Къуагъ. 18. Іуач. 20. Хьэкъ. 21. Уэдрэ. 22. Еубыд. 23. Уээльэіур. Къехыу: 2. Удэмэ. 3. Ныб-тьуэ. 4. Хьэщіэ. 5. Нысэ. 10. Магъ. 11. Щіыіу. 15. Адэр. 16. Щжьэкіэ. 17. Укъещіэ. 19. Акъыл.

Щокъарэ Замир и фэеплъыр яхъумэ •дызэкьуэту

Дзэлыкъуэ районым хыхьэ Каменнодзэлыкъуэ раионым хыхъэ каменно-мост къуажэм (Къармэхьэблэ) школа-кlуэхэм футболымкlэ я зэпеуэр къызэ-рагъэпэщат дзэ lуэху хэхам (СВО) лы-гъэ щызэрихьэу хэкlуэда Щокъарэ За-мир Хьээрэталий и къуэм и фэеплъу.

ЩОКЪАРЭ Замир Хьэзрэталий и къуэр щОКЪАРЭ замир Хьэзрэталии и къуэр районым хыхьэ Каменномост къуажэм къыщалъхуащ. 1997 гъэм а жылэм дэт курыт школ №2-м щ]этысхаащ. Зэрыщ]э-са ильэс бжыгъэм къриубыдэу еджэным зэрыхуэгурыхуэри, спорт гулжыейхэм зэрахэзагъэри нэрыльагъу къищ|ащ. Щогъэло Замир шылыким хылшагъажста» рахэзагьэри нэрыльагьу къищіащ. що-кьарэ Замир щыцінкіум кышцегьэжьауэ футбол джэгукіэми дихьэхырт. Школым спорт и лъэныкныхуэкіэ и эзфізкіыр запеуэ зэмылізужьыгъуэхэм къыщызыгъэлъэ-гъуахэм, и щіыхьыр щызыіэтахэм

зэмылізужыігъузхэм къыщызыігъэлъэгъуахэм, и щіыхыыр щызыізтахэм ящыщш.
2008 гъэм Замир курыт еджапіэр къиуха иужь, Къэбэрдей-Балъкъэр мэкъумэш академием щіотіысхьэ. 2013 гъэм ар къеух, «инженер-механик» ізщіагъэр иізу. А гъэ дыдэм Щокъарэ Замир дзэм иратама Зыгарыт ізыятама закарыми А гъэ дыдэм Щокъарэ Замир дзэм ира-джэ. Зыпэрыт Ізнатізм зэрыхищіыкіым, зэрыхэзагъэм гу льызыта и унафэщіхэм, армэм къыкізлъыкіуэ илъэсхэми хэтын папщіз, «контракт» зэгурыіуэныгъэм Із щіидзыну къыхуагъэлъагъуэ. Щокъарэр ящыщци дзэ іуэху хэхам зэ-рыщіидзэу япэу ягъэкіуахэм. Зэрыса тан-кым и унафэщіў зэхэуэ гуащіэхэр ще-кіуэкіа щіыпіэхэм щыіащ. Дзэ іуэху хэхам щыхэтам, Щокъарэм зы-къигъэлъэгъуащ жэуаплыныгъэ нас зы-

къигъэлъэгъуащ жэуаплыныгъэ нэс зы-

къигъэлъэгъуащ жәуаглыныгъэ нэс зы-хэлъ, Урысей Федерацэм и Конституцы-къызэригъэуву, дзэм щызекlуэ хабзэхэм зэрыгетыным сыт и лъэныкъузкlи ху-щјэкъу ліыхъужь псэемыблэжу. Танкым и унафэщі, сержант нэхъыжь Щокъарэ Замир Хьэзрэталий и къуэр игъэзащізу 2022 гъэм и мэлыжыхым уакуалан хэкІуэлаін

Урысей Федерацэм и Президент Путин Владимир и Унафэк!э и къулыкъур псэ-емыблэжу зэрырихъэк!ам папщ!э Ліыгъэм и орден абы къыхуагъэфэщащ (езыр

мыпсэужу). ЛІыхъужьыр къыщалъхуа къуажэм Ліыхъужьыр къыщальхуа къуажэм щащыгъупщэркъым, и ціэкіэ къыщызэрагьэпэщ футболымкіэ зэпеуэхэр. Мыгъэрейм хэтащ Дзэлыкъуэ, Бахъсэн районхэм ящыщ командэхэр. Щокъарэ Замир и фэеплъу Къармэхьэблэ къыкіэльыкіуэ илъэсми щызэхашэну зыхуамурад ээхыхьэм республикэм и адрей районхэм шыш командэхэри кърагъэблэгъэ-

Фэеплъ зэхыхьэм дыздэк уэм

Пшэдджыжым жыуэ Налшык дыдэ-

Пщэдджыжым жьыуэ Налшык дыдэжащ, Щокъарэ Азэмэт и машинэм дису, «Дубки» хьэблэм дызэрыlукlам хуэмыдэу, дунейм и щытыкlэм гъуэгум пшагъуякlэ зыкъыщызэрихъуэкlати, тlэкlу гузавэ къэтщтат, «махуэр апхуэдэ защlэу къытхущlэкlыну пlэрэ?» - жытlэри. Артихьякlэ Сэрмакъ къуажэм пежэкlын щlэддэагэкъым дыгъэм и бэйй гуакlуэхэм

щізддагатясым дыгьзым озии гуактуэхэм уафэгур къыщызыпкатхъыжам. Топ джэгум хухахар Къармэхьэблэ къуажэк!эм иджырей мардэхэм тету къы-щагъэщ!эрэщ!эжа стадионырт. Дызды-lухьар «Заря» («Нэхущ к!эху» - мы пса-

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъуманымкіэ Къэбэрдей-Балъкъэр щіыналъэ Іуэху-щіапіэм ПИ № ТУ07-00117-м щіэту ят

лъэхэри хэтхащ зэреджэм) зыфlаща топ джэгүпіэ зыкъизыхрат

Спортымкіз Іуэхущіапіэр гъуші хъаркіз къещізкіати, и дыхьэпіэр, къытпагьэпльа фіэкіа умыщіэну, іугъэузэщіыкіат, щы-зэблэкі псоми гуапагъэ я нэгум къищрэ я

зэолэкі псоми гуапагъэ я нэгум къкщрэ я гум фіз зэрилъвір мычэму фізхъус зэраххэмкіз къвіуагъащіэрт.
Пэж дыдэуи узыгъэгушхуэт, іуэхур екіу зэрыхъуным и нэщэнэу, и щіэдээгъуэм зыхуэзыгъэпс сабийхэмрэ абыхэм я пашэхэмрэ зэщыгуфіыкіыжрэ ээкіэлъхьзужьу стадионым зэрызыщагъазэр щыгатальна. Тов пуальна замізальна тов пуальна замізальна замізаль лъагъукіэ. Топ джэгупіэ зэщіэлыдэр удз щабэ іэрыщікіэ іуву щіэгъэнат, «ярэби, мыбы дауэ дызэрытеувэнур?» жыди-

къуажэм дызышар Азэмэтщ, ауэ Іуэхур зэрекІуэкІынум нохъ пасэу щыгъуазэ ды-хуэзыщІари, и кІыхьагъкІэ зи нэІэ къыттезыгъэтари, зэхэшакІуэ нэхъышхьэу си щхьэкіз къзслъытари Щокьарэ Русланщ. Аращ «Адыгэ псалъэм» икіа журна-листым япэу къыспежьари, я ліакъуэм щыщу нэхъыжъ къалэныр зыгъэзащіз Толэ сыбгъэдэзышари. Зэпеуэм щІрагъэдзэным дакъикъэ бжы

гъэфІ иджыри зэриІэм гу лъыстати, нэ-хъыжьым делъэІуаш зышыш лъэпкъым и къежьэкіэ хъуауэ къалъытэм кіэщіу щы гъуазэ дыхуищіыну.

Щокъарэхэ я къежьэк ар

Пасэ зэманым КІахэм (Адыгейм) щыщу шу гуп бгым щхьэдэхри, абхъаз щіына-лъэм ихьат. Здрагъэблэгъам щіалэ ціыкіу гуп я пщІантІэм щыджэгурт. Абыхэм моуэ зы ІэфІей-лъэфІей цІыкІу яхэтт. КІуахэм ящыщ ліыр щІэупщІащ: «Мыр зейр хэт?» -

ящыщ пыр цаупщаш, «мыр эеир хэт: »-жиlэри. «А цык/ру зеиншэщ, ади ани имы-lэжу», - къратыжащ жэуап. Тізк/урэ щысыжа иужь, щізупщіар ар-гузру къэпсэльащ: «Кхъыіэ, а щіалэ ціык/ур сэ къызэфт. Ар здэсшэнут!»

цыккур сэ ковызэцл. ир эдэсшэнут:» Мохэр зэчэнджэщри, арэзы хъуащ къра-тыну. Шыпліэм дэсу къашэсами, дап-хуэдэу къахьами, сабийр Кіахэм къагъэ-

Къезыхьэжьам ипіащ. Щіалэ ціыкіур къэжэпхъащ, шым тесыфу ирагъэсащ. УнэцІэ етын хуейтэкъэ?! Чэнджэщащ, зэпунэціз өтын хуентэкъэ ?! чэнджэцаш, зэп-сэльащ. Зым, щізулиціэ щіыкізу, къыхилъ-хьащ: «А щіалэм и унэціэр езым иіы-гьыжкъэ?» Ніожьыщіэри, «къарэщ» ху-жыпіэну, фіыціз ціыкіут. Арати, «Щауз къарэ» ціэр тејукіащ. Абы иужькіз, льэпкъым зиубгъуащ, Къэбэрдейми Шэрджэсми щыІэ хъуащ.

Зэхьэзэхүэр къызэІуах

Зэхьэзэхуэр къыщызэlуихым Щокъарэ Толэ сатыр-сатыру ирагъэувэк а сабийхэм захуигъэзащ:

захуигъэзащ:

- Фи зэфізкі къэвмыгъанэ! Зытевмыгъакіуз! Нэгъуэщі гуэру къыщізкіми, ар «спорт» жыхузіэращи, фи жагъуэ щіэфиізньни щыіэкъым. Абы щхьэкіэ фи пціэ кіуэдынукъым. Дыфхуэарэзыщ. Фыузыншэу, фынасыпыфізу фыпсэуну, зауз-банэ зэи фыхамытыну Алыхыым къыщіигъэк!!

Зэхьэзэхуэм курыт еджапіи 4-м я ліы-кіуэхэр щызэрикъэпіат. Ахэр Къармэхьэб-

кІуэхэр шызэрихьэлІат. Ахэр Къармэхьэб лэ дэт школищым я спортсмен ныбжыы-щ!эхэмрэ Бахъсэнёнкэ жылэм дэт 1-нэ школым и ц!эк!э къэк!уахэмрэт.

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокі. (2+)

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым – 42-56-19; унафэщI-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66

Адэкіэ мыбдежым къыщытхьынщ дызыіущіа ди псэлъэгъухэм къыджаіам щыщ пычыгъужэр.

Шокъарэ Руслан:
- Щокъарэ Замир Оренбург къалэм къедза частхэм ящыщ зым къулыкъу щрихьэкіырт. Дээ іуэху хэхам щыщіидэм, тан кым исхэм я пашэу япэ дыдэу кіуахэм ящыціці

дыщщ. **Замир и анэ Алианэ**: - ИлъэситІым къриубыдэу, зы унагъуэм - Илъэситым къриубыдэу, зы унагъуэм щыщу си къуэм и адэшхуэри, и адэри, езыри, зым иужь адрейр иту, щыми дунеягъэр яхъуэжащ. Езы Замир зы къуэкышдыяащи, Ткъэшхуэм долъэту гъащтэ ктор и насып тектуэну!

И щхъэгъусэ Алеся:
- Туахур къызэратар, зэрырагъэ-ктузкыр си гуалэ мэхъу, зауэм хэктуэда си щхъэгъусэм, пщтэ хуащту, и цтэр къызыхака лъэлкъым, къуажэдэсхэм зэрагъэльалтам срогушхуэ.

Замир и шылхъу Залинэ:
- Икъукта ди гуалэщ си дэлъхум и цтэм, и фэеллъым алхуэдэ пщтэ зэригъуэтыр, дэри гульытэ къызэрытхуащтыр. Мы гуахум и къызэгъэлэщактуэхэми Тхъэр арэзы къахухъу жызото!

Іуэхум и къызэтъэпэщакіуэхэми Тхьэр арэзы къахухъу жызо!э!

Кумыщ Музарин:

- Нобэрей Іузхум сыхэтыну, сабийхэм я деж щрагъэкіуэкі зэпеуэм сеплънну къекіуэліахэм сащыщщ. Зауэм хэкіуэдам и ціэр уахътыншэщ. Сабий къигъэнаши, абыи и адэр щымыгъупщэу, гъащіэ дахэ игъуэтыну Алыхым дольэ!у! Езы зэхьэзэхуэм и гугъу тщіынщи, ныбжывщіэхэм я гум ар ізфіу къызэринэнум шэч кънтесхыэркъым. Мыгкуэдэ зэхыхызхэм, квытесквэрквым. изыпхуэдэ зэхыхвэхэм, гъэсэныгъэми зэрыхуэгъэзам къыхэкlыу, я мыхьэнэр ину къызолъытэ.

Джатэ Заур:

джатэ заур:
- Щалэр здэщыам лыгъэ щызэри-хьаш, и адыгэ напэри щиыгъащ, И адэр, Хьээрэталий, ди ныбжьэгъуу, зы класс ды-щызэдеджауэ щытащ. Абы иужькіи дыщызэдеджауэ щытащ. Абы иужькіи ды-зэдекіуэкіыу, ерыскъьы зэдэтшхыу ды-къэгъуэгурыкіуащ. Зэкіэлъхьэужьу ду-нейм ехыжащи, псори здэкіуам Алыхыым щигъэтынш. Щокъарэхэ нобэ къызэра-гъэпэща мы Іуэхур щапхъэгъэльагъуэу ц

Индексыр П 5894 ● Тиражыр 1.617 ● Заказыр №2192

ди хэщіапіэр

360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и цІэр зезыхьэ уэрам, 5, ебгъуанэ - епщіанэ къатхэр.

къуажэм щызигъунэгъуащ. Езы щіалэри, 5-нэ классым щіэсу, нэмыцэбзэм щы-хуезгъэджащ. Нэмыс зыхэлът, дэбгъуэн щымыІзу хъарзынэ ціыкіут, псэр дэзыхьэхт, нэхъыжь-нэхъыщІэ зыщІэт, жы-Іэщіэт. Щокъарэ Линэ:

Каменномост къуажэм дэт курыт школ №2-м сыщіэсщ, 8-нэ классым сыщоджэ. Дэ, еджакіуэ ціыкіухэм, ди дежкіи Що-къарэ Замир и дуней тетыкіар, и псэукіар, къарэ замир и дунеи тетыкар, и псэуктар, дыныгьэгушуэщ. Ди дэльхур псэзэпыль-кьэпіэ щихуэм, ліыгьэрэ хахуагьэу зэри-хьар щалхьэ зытетх хьунщ. И фэеплъу къызэрагъэпэща нобэрей зэхьэзэхуэм кърихьэліахэми Тхьэр арэзы къахухъу жы-доіэ.

Стадионым дыхуеплъэкІыу

Зэхьэзэхуэр зэрекіуэкіымкіэ къедгъэ-зэкіыжынщи, сабийхэр зыхэт коман-

зэкіыжынщи, сабийхэр зыхэт коман-дипліым я зэпеуэр и кіэм щынэблагъэм, губгъуэм и адрей лъэныкъуэмкіэ бали-гъхэри зэрышцаздэджэгум гу лъыттащ. «Хэту піэрэ мыхэри?» - дгъэщіагъуэу дыздегупсысым зэпеуэхэр щызэхаша махуэми абы иужыкіи псэлъэгър нахъыщ-хьэу диіа Щокъарэ Азэмэт къыджиіащ я ліакъуэм щыщу Черкесск къикіахэмрэ ди республикэм щыпсэухэмрэ, «зэныбжьэ-тыугъэ зэlущіэ» фіащу, футболымкіэ я зэфіэкі къызэрагъэльагъуэр.

И кІ ухри удэзыхьэхт

Зэхьэзэхуэр иуха нэужь, сабийхэр аргуэру сатыр-сатыру ирагъзувэкіаш. Нэрыльагъут, я на ціыкіухэр къиціыщхъукіми, и пэщіздзэм хуэмыдэу къызэрызэщіэплъари, тіэкіу зэрешари.

щіэпльари, тізкіу зэрешари.
Къыхэдгъэщынщи, хуабжыу дгъэщіэ-гъуащ джэгуахэм ящыщу зыри гулты-тэншэу мы зэјущіэм къызэрыщамыгъэ-нар. Текіуаи-темыкіуаи, зэрыжаізу! Мыдрейуэ, зэхьэзэхуэ щыхъукіэ, абы, Щокъарэ Толи зэрьжикіауэ, ягэ ищаи, лужь къинаи, къахэжаныкіаи къахэкіаш, Мыбдежым, псори къыщытхуемыбжэкі-

Мыбдежым, псори къыщытхуемыбжак-ми, зыбжанам я гугъу щытщінынщ. Зэпеуэм япэ увыпіэ къыщызыхьар Бахьсэнёнкэ дэт спорт школым и гъэсэн ціыкіухэрщ. Етіуанэ хъуащ эзкъэзэхуэр щекіуэкіа Къармэхьэблэ и курыт еджапіэ №2-м щіэс спортсмен ныбжьыщіэхэр. Ещанэр хуагъэфэщащ а къуажэ дыдэм дэт курыт школ №1-м щеджэхэм. Къызаральытамкіа тъуащихэтет къа-

дэгкурыт школ мүт-м цеджэхэм.
Къызэральытамкіз, гъуащхьэтет къалэныр нэхъыфіу ягьэзэщіащ Абду Расупрэ Даур Рэмэзанрэ, гъуащхьэхэммэ пщэрыпхыр дэгъуэу ягьэзэщіац Кумыц Рэмэзанрэ Аслъэн Идаррэ. Гъуащхьауэхэм къахэжаныкіащ Маргъущ Къазбэчрэ Пхарылжа Тамыпариз Джэрыджэ Темырланрэ.

Къыхэгъэщыпхъэщ, стадионым къе-кlyэлlахэр Іэфіыкіи псыіэфіи зэрыщамы-гъэщіар. Къинэмыщіауэ, жыжьэ къикіа хэмрэ бысымхэм ящыщ нэхъыжъхэмрэ папщіз ізнэ щхьэхуи яухуат, ерыскъышхуи къаізтат. Мы иужьрейр къыщызэрагъэ-пэщар Къармэхьэблэрэ Чыщбалъкърэ я зэхуакум иІэ щІыпІэ дахэм деж щаухуа зыгъэпсэхупІэрт.

Тхыгъэри сурэтхэри КЪУМАХУЭ Аслъэн ейщ.

Газетым Іэ щытрадзар сыхьэт 18.00-рщ.

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А